

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 21 gånger, hvarförutom Fullmäktige till förstärkt antal sammanträdde 5 gånger.

Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 368 och antalet bref, som aflätos å Fullmäktiges vägnar, uppgick till 297.

II. Drätselkammaren.

Emedan de viktigaste utaf Drätselkammaren handlagda ärenden redan blifvit omnämnda under föregående afdelning, torde blott följande böra här upptagas.

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna och i det föregående berörda bemyndiganden, dels i stöd af den i Drätselkammarens reglemente Kammaren medgifna befogenheten att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga odisponerade byggnadstomter, försälde Drätselkammaren under året nedan upptagna odisponerade och arrendetomter jemte tillskottsområden, å hvilka, efter det de för desamma fastställda löseskillingar blifvit gäldade medels kontant inbetalning eller medels utställande af skuldsedlar, hvilkas inlösen säkerställdes genom inteckning i tomten (och i några fall jemväl genom borgen), salubref af Drätselkammaren utfärdades å stadens vägnar:

Försäljning af tomter.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal	Pris per qv. fot Fmk.	Köpskillingens belopp Fmk.
24	17	Konstantins- (tillskott)	Byggmästaren K. Nyberg ¹⁾ . . .	2,178	—	300 —
91	43	Stora Roberts-	Gårdsegaren A. G. Olin ²⁾	3,444	0,75	2,583 —
„	15	Alberts- (tillskott)	Enkan M. Eklund ³⁾	3,539	0,25	884 75
„	12	D:o (tillskott)	Enkan H. L. Wickström ⁴⁾	2,765	0,30	829 50
„	13	D:o (tillskott)	Gårdsegaren G. Martelin ⁵⁾	2,765	0,30	829 50
„	28	Nylands- (tillskott)	Sjökaptenen J. E. Sjöblom ⁶⁾	2,765	0,40	1,106 —
„	14	Alberts- (tillskott)	Enkan G. Segersven ⁷⁾	2,765	0,35	967 75
93	29	Ban-	Handlanden A. R. Svensson ⁸⁾	13,154	2,31	30,385 74

¹⁾ Drkns prot. den 18 maj § 1. — ²⁾ D:o d:o den 13 jan. § 25. — ³⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁵⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁶⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁷⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 febr. § 1.

93	25	Ban- (tillskott)	Enkan H. K. Lemström ¹⁾	1,189	0,40	475	60
94	1	Ban- (tillskott)	Fältskären M. Haglund ²⁾	1,496	1,50	2,244	—
”	2	Georgs-	Orgelnisten L. Hämäläinen ³⁾ . . .	8,098	1,20	9,717	60
104	19	Högbergs-	Byggmästaren H. V. Nordberg ⁴⁾ . .	19,328	2,16	41,748	48
110	14	Ban-	Fabrikanten E. Falck ⁵⁾	23,593	—	38,467	40
112	2	Båtsmans-	Enkan H. Lindelöf ⁶⁾	8,440,9	0,45	3,798	45
116	7	Styrmans-	Postiljonen K. V. Vohlström ⁷⁾ . .	14,559	0,56	8,153	04
”	23	Båtsmans-	Arbetareaktiebolaget Kasvi ⁸⁾ . . .	20,023	0,90	18,020	70
”	27	D:o	Postiljonen G. A. Lönnqvist ⁹⁾ . . .	13,888	0,60	8,332	80
”	24	Sjömans-	Statsrådet L. Heimbürger ¹⁰⁾ . . .	13,810	0,80	11,048	—
119	29	Båtsmans-	Handlanden V. A. Sjölund ¹¹⁾ . . .	21,756	0,60	13,053	60
120	26	D:o	Gårdsegaren K. F. Ekqvist ¹²⁾ . . .	10,216	0,60	6,129	60
122	2	Munkholms-	Vaktmästaren K. Hjerpe o. Hus-				
			hållerskan Ch. Lindqvist ¹³⁾ . . .	12,144	0,32	3,886	08
”	4	D:o	Gårdsegaren G. E. Fagerholm ¹⁴⁾ . .	14,388	0,48	6,906	24
”	6	D:o	Handlanden J. F. Kanzen ¹⁵⁾ . . .	10,560	0,48	5,068	80
”	8	D:o	Enkan H. K. Wickström jemte				
			barn ¹⁶⁾	10,560	0,48	5,068	80
”	10	D:o	Fiskaren E. Finneman och Ar-				
			betskarlen O. E. Lamberg ¹⁷⁾ . . .	9,484	0,48	4,552	32
”	12	D:o	Enkan V. Bergman ¹⁸⁾	9,504	0,48	4,561	92
”	14	D:o	Konstförvandten G. A. Lilljan-				
			der och Snickaren V. Vallén ¹⁹⁾ . .	11,088	0,48	5,322	24
”	16	D:o	Snickaren V. Vallén ²⁰⁾	11,748	0,52	6,108	96
123	18	Båtsmans-	Byggmästaren O. Wahlsten ²¹⁾ . . .	13,167	0,73	9,611	91
”	20	D:o	Muraren H. Henriksson ²²⁾	13,167	0,86	11,323	62
”	22	D:o	Sjökaptenen G. E. Liljeström ²³⁾ . .	15,332	0,40	6,132	80
”	24	D:o	Snickaren A. Kurtén ²⁴⁾	22,370	0,60	13,422	—
124	10	D:o	Föreningen för Helsingfors ar-				
			betshem och nattherberge ²⁵⁾ . . .	12,049	1,33	16,025	17
”	12	D:o	Plåtslagaren K. A. Palmén ²⁶⁾ . . .	13,908	1,22	16,967	76
”	14	D:o	Handlanden F. Tulander ²⁷⁾	12,654	1,29	16,323	66
125	1	Smeds-	Handlanden F. K. Nybom ²⁸⁾	12,939	1,02	13,197	78
”	3	D:o	D:o d:o ²⁸⁾	15,067	1,02	15,368	34
”	5	D:o	D:o d:o ²⁸⁾	14,992	1,02	15,291	84
”	2	Båtsmans-	D:o d:o ²⁸⁾	13,254	1,02	13,519	08
”	4	D:o	D:o d:o ²⁸⁾	13,224	1,02	13,488	48
”	6	D:o	D:o d:o ²⁸⁾	13,224	1,02	13,488	48

¹⁾ Drkns prot. den 24 febr. § 25. — ²⁾ D:o d:o den 24 febr. § 28. — ³⁾ D:o d:o den 22 juni § 12. — ⁴⁾ D:o d:o den 13 jan. § 2. — ⁵⁾ D:o d:o den 20 april § 26. — ⁶⁾ D:o d:o den 11 nov. 1887 § 7 och den 7 dec. 1888 § 32. — ⁷⁾ D:o d:o den 14 sept. § 10. — ⁸⁾ D:o d:o den 12 okt. § 20 och den 2 nov. § 8. — ⁹⁾ D:o d:o den 14 sept. § 10. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 14 sept. § 11 och den 12 okt. § 13. — ¹¹⁾ D:o d:o den 2 nov. § 34. — ¹²⁾ D:o d:o den 22 juni § 12. — ¹³⁾ D:o d:o den 31 aug. § 1. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 30 nov. § 5. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 21 sept. § 25. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 14 dec. § 23. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 30 nov. § 5. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 7 sept. § 8. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 7 dec. § 29. — ²⁰⁾ D:o d:o den 7 dec. § 29. — ²¹⁾ D:o d:o den 9 mars § 1. — ²²⁾ D:o d:o den 9 mars § 2. — ²³⁾ D:o d:o den 11 maj § 30. — ²⁴⁾ D:o d:o den 5 okt. § 12. — ²⁵⁾ D:o d:o den 11 maj § 2. — ²⁶⁾ D:o d:o den 11 maj § 3. — ²⁷⁾ D:o d:o den 14 dec. § 10. — ²⁸⁾ D:o d:o den 6 april § 1.

125	8	Båtsmans-	Handlanden F. K. Nybom ¹⁾ . .	13,224	1,02	13,488	48
129	1	Skeppsredare-	Mälaren P. E. Färlander ²⁾ . . .	20,992	0,95	19,942	40
157	8	Gräsviks-	Handlanden P. Naumoff ³⁾	18,704	0,72	13,466	88
"	22	Eriks-	Gårdsegaren A. G. Olin ⁴⁾	18,497	0,76	14,057	72
"	37	D:o	Handlanden F. F. Strömberg ⁵⁾	16,991	1,01	17,160	91
"	18	Gräsviks-	Arbetsreaktiebolaget Taimi ⁶⁾ . .	16,759	0,97	16,256	23
158	20	D:o	Arbetsreaktiebolaget Alku ⁷⁾ . .	21,143	0,90	19,028	70
"	39	Eriks-	D:o d:o ⁸⁾	20,634	0,82	16,919	88
162	4	Kamp-	Garfvaren K. F. Lindberg ⁹⁾ . .	13,225	1,00	13,225	—
"	6	D:o	Enkan W. Ekroos ¹⁰⁾	13,275	1,00	13,275	—
"	32	Anne-	Fabrikanten E. Spennert ¹¹⁾ . . .	12,237	1,12	13,705	44
"	34	D:o	D:o d:o ¹²⁾	13,284	0,64	8,501	76
"	59	Fredriks-	Gårdsegaren K. G. Eriksson ¹³⁾	12,262	1,12	13,733	44
"	61	D:o	Formannen J. V. Nyman ¹⁴⁾ . . .	13,622	0,56	7,628	32
"	63	D:o	Skulptören M. v. Wright ¹⁵⁾ . .	12,262	0,88	10,790	56
166	1a	Barnhems-	Byggmästaren K. Wilkman ¹⁶⁾ . .	18,291,9	0,88	16,096	87
"	14	Gräsviks-	Slagtaren K. G. Tammelin ¹⁷⁾ . .	19,830	0,80	15,864	—
"	18	Lappviks-	Bokhållaren J. V. Engberg ¹⁸⁾ . .	23,442	0,80	18,753	60
167	21	Gräsviks-	Arkitekten Th. Höijer ¹⁹⁾	28,956	0,50	14,478	—
168	5	Barnhems-	Gårdsegaren F. Strömberg ²⁰⁾ . .	11,775	0,64	7,536	—
"	7	D:o	Gårdsegaren E. A. Johansson ²¹⁾	11,745	0,64	7,516	80
169	12	Lappviks-	Handlanden F. V. Lindberg ²²⁾ . .	10,440	0,64	6,681	60
"	14	D:o	Handlanden J. Wirtanen ²³⁾ . . .	9,659	0,56	5,409	04
171		hela kvarteret	Helsingfors Cementgjuteriaktie-				
			bolag ²⁴⁾	35,802	0,56	20,049	12
172		d:o d:o	Arkitekten Th. Höijer ²⁵⁾	13,382	0,50	6,691	—
173		d:o d:o	Helsingfors Asfaltaktiebolag ²⁶⁾	83,070	0,50	41,535	—
175	17	Sandvikskajen	Sandvikens aktiebolag ²⁷⁾	93,840	0,70	65,688	—
				Summa	1,061,938,8	—	852,191,54

Medelpriset för samtliga försålda tomter utgjorde sålunda 80,2 pr qv.fot.

Derförutom utfärdade Drätselkammaren under året salubref å ne-^{Utfärdade satu-}
dan upptagna tomter, hvilka enligt förut gällande inlösningsvilkor fått^{bref.}
af sina innehafvare lösas till ego genom afbetalningar under tio års tid,
utan att dock salubref utfärdats innan hela löseskillingen blifvit erlagd:

¹⁾ Drkns prot. den 6 april § 1. — ²⁾ D:o d:o den 21 sept. § 21. — ³⁾ D:o d:o den 27 juli § 14. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 juli § 14. — ⁵⁾ D:o d:o den 17 febr. § 1. — ⁶⁾ D:o d:o den 13 jan. § 3. — ⁷⁾ D:o d:o den 7 jan. § 2. — ⁸⁾ D:o d:o den 7 jan. § 2. — ⁹⁾ D:o d:o den 25 maj § 26. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 16 mars § 20. — ¹¹⁾ D:o d:o den 29 juni § 12. — ¹²⁾ D:o d:o den 29 juni § 12. — ¹³⁾ D:o d:o den 29 juni § 12. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 29 juni § 12. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 29 juni § 12. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 22 juni § 12. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 12 okt. § 12. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 23 nov. § 18. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 6 april § 18. — ²⁰⁾ D:o d:o den 27 juli § 14. — ²¹⁾ D:o d:o den 12 okt. § 12. — ²²⁾ D:o d:o den 27 juli § 14. — ²³⁾ D:o d:o den 20 juli § 34. — ²⁴⁾ D:o d:o den 10 febr. § 15. — ²⁵⁾ D:o d:o den 6 april § 18. — ²⁶⁾ D:o d:o den 13 jan. § 1. — ²⁷⁾ D:o d:o den 13 juli § 19.

Quartier N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal	Pris per qv. fot Fmk.	Löse- skillin- gens be- lopp Fmk.
105	21	Kasern-	Enkan M. S. Styrén ¹⁾	13,635	0,35	4,772 25
112	1	Båtsmans-	Byggmästaren H. V. Nordberg ²⁾	8,381	0,60	5,028 60
"	3	D:o	Fångknekten R. Öhman ³⁾	8,372,5	0,50	4,186 25
113	7	Rödbergs-	Fabrikören K. E. Lindgren ⁴⁾ . .	15,891,3	0,25	3,972 84
"	9					
115	22	Sjömans-	Hamnkonstapeln J. V. Nordberg ⁵⁾	11,257	0,35	3,939 95
132	2	Skeppsredare- (hälften)	Arkitekten N. Salin ⁶⁾	16,800	0,40	6,720 —
"	4	D:o	Enkefru M. S. Brenner m. fl. ⁷⁾	33,600	0,35	11,760 —
153	10a	Eriks-	Handlanden K. F. Nyman ⁸⁾ . .	10,000	0,40	4,000 —
154	10	Lappviks-	Gårdsegaren A. Henrikssons arf- vingar ⁹⁾	10,000	0,35	3,500 —

Utarrenderade
lägenheter.

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året, dels tidigare fattade beslut avslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

N:o & Kartan	Lägenhetens namn	Areal i qv. fot	Arrendatorns namn	Arrende- tidens ut- gång		Årligt arrende	
						Grund- ränta tnr råg	Fmk.
	<i>Berghäll</i>						
	2:dra lin. N:o 1	11,684	Muraren J. Sirén ¹⁰⁾	1917	Dec. 31	—	905 —
	D:o d:o N:o 5	13,800	Handlanden M. Gustafsson ¹¹⁾	"	" "	—	675 —
	D:o d:o N:o 9	16,422	Timmerm. A. Sahlberg ¹²⁾ . .	"	" "	—	335 —
	D:o d:o N:o 11	16,422	Poliskonst. J. F. Lindqvist ¹³⁾	"	" "	—	422 —
	D:o d:o N:o 13	16,422	Snickaren K. G. Järvinen ¹⁴⁾	"	" "	—	352 —
	D:o d:o N:o 15	16,422	Poliskonstapeln G. W. Hon- kanen ¹⁵⁾	"	" "	—	328 —
	3:dje lin. N:o 1	13,900	Timmerm. A. Haavisto ¹⁶⁾ .	"	" "	—	705 —
	D:o d:o N:o 3	14,847	Muraren G. A. Helenius ¹⁷⁾	"	" "	—	641 —
	D:o d:o N:o 4	16,402	Villaeg. K. V. Beichman ¹⁸⁾	"	" "	—	630 —
	D:o d:o N:o 5	14,700	Muraren J. Walenius ¹⁹⁾ . .	"	" "	—	566 —
	D:o d:o N:o 6	13,900	Murarene A. Sarén och K. Nieminen ²⁰⁾	"	" "	—	561 —

¹⁾ Drkns prot. den 20 juli § 26. — ²⁾ D:o d:o den 1 juni § 19. — ³⁾ D:o d:o den 30 nov. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 2 mars § 11. — ⁵⁾ D:o d:o den 5 okt. § 35. — ⁶⁾ D:o d:o den 30 nov. § 15. — ⁷⁾ D:o d:o den 2 mars § 18. — ⁸⁾ D:o d:o den 10 febr. § 27. — ⁹⁾ D:o d:o den 17 febr. § 28. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 13 jan. § 22. — ¹¹⁾ D:o d:o den 13 jan. § 22. — ¹²⁾ D:o d:o den 21 sept. § 19. — ¹³⁾ D:o d:o den 21 sept. § 19. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 21 sept. § 19. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 21 sept. § 17. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 10 febr. § 20. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 13 jan. § 22. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 13 jan. § 22. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 13 jan. § 22. — ²⁰⁾ D:o d:o den 10 febr. § 10.

	3:dje lin. N:o 7	14,700	Gjutaren J. Sundelin ¹⁾ . . .	1917	Dec. 31	—	405	—
	D:o d:o N:o 12	16,670	Timmerm. J. J. Silfvander ²⁾	"	"	"	340	—
	D:o d:o N:o 16	16,541	Stenhuggaren F. V. Eklund ³⁾	"	"	"	401	—
	4:de lin. N:o 1	15,422	Timmermannen J. Loukola ⁴⁾	"	"	"	750	—
	D:o d:o N:o 2	17,228	Muraren A. Sivenius ⁵⁾ . . .	"	"	"	711	—
	D:o d:o N:o 3	19,771,5	Poliskonst. E. Gummerus ⁶⁾	"	"	"	618	—
	D:o d:o N:o 4	14,948	F. banmäst. K. Kronlund ⁷⁾	"	"	"	299	—
	D:o d:o N:o 5	19,551	Poliskonstap. J. Mattsson ⁸⁾	"	"	"	196	—
	D:o d:o N:o 7	19,551	Muraren J. Johansson ⁹⁾ . .	"	"	"	352	—
	D:o d:o N:o 8	14,800	Muraren K. Wainio ¹⁰⁾ . . .	"	"	"	418	—
	Berghäll L:a A.	20,000	Poliskommissarien E. Park- kinen och f. Handlanden K. Semenoff ¹¹⁾	1902	"	"	150	—
	Berghäll, åker- jord	5,29 tunl.	Enkan Anna Sidneff ¹²⁾ . . .	1888	"	"	300	—
	<i>Djurgårdsvillan</i> N:o 9	1,9 tunl.	Guv.mentssekr. A. Silfvast ¹³⁾	1939	"	"	250	—
75)	<i>Gardesträdgår-</i> <i>den</i> , plantage	1,14 tunl.	Trädgsmäst. M. Petrakoff ¹⁴⁾	1888	"	"	200	—
76)	D:o tomtplats	—	Betjenten J. E. Rosvall ¹⁵⁾ .	"	"	"	30	—
"	D:o d:o	—	Enkan H. Granqvist ¹⁵⁾ . . .	"	"	"	10	—
35)	<i>Holmnäs o. Sunds-</i> <i>berg</i> , L:a C. 3	—	Kamreraren F. Stenius ¹⁶⁾ .	1900	"	"	200	—
36)	<i>Humbleberg</i> N:o 8	—	Landthush. J. F. Ahlgren ¹⁷⁾	1917	"	"	300	—
	F. d. <i>Junkarsko-</i> <i>lans plantage</i> <i>Kampen</i> , tomt- plats för ben- mjölsfabrik	4,855 tunl.	Handlanden G. Barkoff ¹⁸⁾ .	1888	"	"	2,018 300	—
	D:o	—	D:o D:o ¹⁹⁾ .	1891	"	"	300	—
68	<i>Kampmalmen</i> (delvis)	3,3 tunl.	Trädgsmäst. M. G. Stenius ²⁰⁾	"	"	"	75	—
	<i>Meilansvillalott</i> N:o 5	—	Borgmästaren E. Öhman ²¹⁾	1922	Nov. 1	—	135	—
91	<i>Nätholmen, stora</i> och <i>lilla</i>	—	Sågverkseg. C. H. Norrman och Handl. J. E. Francke ²²⁾	1924	Dec. 31	0,132	500	—

¹⁾ Drkns prot. den 13 jan. § 22. — ²⁾ D:o d:o den 21 sept. § 20. — ³⁾ D:o d:o den 19 okt. § 27. — ⁴⁾ D:o d:o den 10 febr. § 20. — ⁵⁾ D:o d:o den 10 febr. § 20. — ⁶⁾ D:o d:o den 16 mars § 19. — ⁷⁾ D:o d:o den 24 febr. § 29. — ⁸⁾ D:o d:o den 21 sept. § 19. — ⁹⁾ D:o d:o den 16 mars § 18. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 10 febr. § 20. — ¹¹⁾ D:o d:o den 2 dec. 1887 § 14. — ¹²⁾ D:o d:o den 20 jan. § 19. — ¹³⁾ D:o d:o den 14 dec. § 9. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 3 febr. § 11. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 7 jan. § 11. — ¹⁶⁾ Arrendet för återstoden af lägenheten nedsatt med 125 mk, Drkns prot. den 19 okt. § 25. — ¹⁷⁾ Drkns prot. den 21 sept. § 19. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 20 jan. § 1. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 2 nov. § 15. — ²⁰⁾ D:o d:o den 5 okt. § 19. — ²¹⁾ D:o d:o den 23 nov. § 1. — ²²⁾ Under den förlängda arrendetiden från början af år 1897 förhöjes arrendet hvarje tionde år med en tiondedel af ursprungliga beloppet, Drkns prot. den 25 maj § 30.

56	<i>Rosavilla</i>	—	Målaren U. Palmu ¹⁾	1902	Dec. 31	11,365	1,110	—
67b	<i>Sandnäs</i>	—	Kollegierådet A. W. Lindfors ²⁾	1897	” ”	—	150	—
	<i>Sandudd</i> , förra skjutbanans område	20,43 tunl.	Gårdseg. K. G. Grönlund ³⁾	”	” ”	2,285	150	—
	<i>Suruloin</i> , åkerjord	4,148 tunl.	Handlanden K. E. Eklund ⁴⁾	1888	” ”	—	151	—
21	<i>Sörnäs</i> upplagsplats N:o 12	—	Löjtnanten E. Feiring ⁵⁾ . .	1897	” ”	—	325	—
87	<i>Tjärholmen</i>	—	Handl. F. J. F. Sjöblom ⁶⁾	1890	” ”	—	500	—
15	<i>Wallgård</i> N:o 3, tillskott	41,250	Smeden M. Alm ⁷⁾	1914	” ”	—	165	—
”	D:o N:o 6	123,000	Handlanden W. Hamfeldt ⁸⁾	1917	” ”	—	1,025	—
16	<i>Ås</i> N:o 16 B området N:o 3	—	Fröken A. U. Ekholm ⁹⁾ . .	1899	” ”	—	185	—

Förlängd arrenderätt till Busholmen N:o 2.

På grund af gällande kontrakt och sedan Drätselkammaren genom syn å lägenheten förvissat sig om att arrendatorn behörigen fullgjort legovilkoren beslöt Drätselkammaren ¹⁰⁾ bevilja arrendatorn af lotten N:o 2 å lägenheten N:o 122 *Busholmen*, kollegiassessorn U. Kurtén, förlängd arrenderätt för tiden från utgången af år 1908 till samma tid 1928, med vilkor att penningefgålden för lägenheten, utgörande 325 mark, under de första tio åren af förlängningstiden komme att utgå med 20 % förhöjning samt under de följande tio åren med ytterligare 20 % förhöjning.

Förhöjdt arrende för bostadstomt å Kampmalmen.

Med anledning af gjord anmälan om att för en af bolaget „Helsingfors Aktiebostäder“ å lägenheten N:o 68 *Kampmalmen* disponerad tomt arrendet under åtskilliga år debiterats och uppburits med endast 400 mark, ehuru detsamma på grund af det ursprungliga legoafallet numera rätteligen utgjorde 600 mark, förordnade Drätselkammaren ¹¹⁾, på gjord framställning, att, jemte det att det förhöjda arrendet framdeles komme att uppdebiteras, bolaget skulle beviljas rättighet att erlægga det bristande arrendebeloppet under en tid af tre år.

Dispositionen af Aspås.

Emedan arrendetiden för största delen af lägenheten N:o 28 *Aspnäs* skulle utlöpa med utgången af år 1888 lät Drätselkammaren upp-

¹⁾ Drkns prot. den 21 sept. § 16. — ²⁾ D:o d:o den 11 maj § 26. — ³⁾ D:o d:o den 7 jan. § 3. — ⁴⁾ D:o d:o den 9 mars § 3. — ⁵⁾ D:o d:o den 6 april § 5. — ⁶⁾ D:o d:o den 5 okt. § 23. — ⁷⁾ D:o d:o den 15 juni § 23. — ⁸⁾ D:o d:o den 13 juli § 28. — ⁹⁾ Arrendet för återstående delen nedsatt till 160 mk, Drkns prot. den 16 mars § 22 och den 18 maj § 26. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 26 okt. § 13. — ¹¹⁾ D:o d:o den 23 mars § 8, den 31 mars § 21 och den 20 april § 33.

göra förslag till ny indelning af sagda lägenhet. Då emellertid legotiden för den återstående delen komme att utgå först med år 1893 beslöt Kammaren ¹⁾ att för tillfället lemna frågan om ny indelning beroende, samt hos Stadsfullmäktige anhålla om bemyndigande att ånyo såsom plantage utarrendera det för sådant ändamål härintills disponerade området intill slutet af år 1893, med skyldighet för den blifvande arrendatorn att, om staden finge behof af någon del utaf det till plantaget hörande strandområdet, afstå densamma jemte nödig mark för väganläggning från chausséen emot en motsvarande minskning i arrendeafgiften. Frågan härom hann dock icke blifva af Stadsfullmäktige under året behandlad.

Arrendatorn af lägenheten N:o 9 *Kammio*, för hvilken legotiden utgår med år 1892, hade anhållit att med hänsyn till tillämnad utvidgning af den derstädes bedrifna qvarnrörelsen redan nu erhålla förlängning af arrenderätten med alternativt 30 eller 15 år. Drätselkammaren fann ²⁾ dock, efter inhemtad utredning, frågan om arrendeförlängning för tidigt väckt, hvarför ansökningen afslogs.

Afbörd ansökan om arrendeförlängning för Kammio.

En jemväl ingifven ansökan om förlängning af arrenderätten för lägenheten N:o 66 *Fjelldal*, för hvilken legotiden utgår med år 1891, blef af Drätselkammaren remitterad ³⁾ till byggnadskontorets utlåtande, med anmodan till kontoret att inkomma med förslag till indelning af den del utaf lägenheten, der arrendators byggnader äro belägna; men ärendet blef ej slutbehandladt under året.

Ifrågasatt arrendeförlängning för Fjelldal.

Arrendatorn af staden underlydande *Meilans* hemman hade, under framhållande af att å hemmanet funnes tvänne mossar, hvilka lämpligen kunde uppodlas, men hvilkas upparbetande han med hänsyn till den återstående korta arrendetiden (till utgången af år 1892) ej kunde påbörja, såvida förlängning i arrendet ej blefve honom medgifven, föreslagit att honom måtte beviljas en förlängning af arrendetiden med ett år för hvarje tunnland, som han uppodlade af ifrågavarande mossar. Drätselkammaren, som ansåg ⁴⁾ det framställda förslaget ega oskiljaktigt samband med frågan om den framtida dispositionen af Meilans hemman efter den nuvarande arrendetidens utgång, fann tiden ännu icke vara inne för pröfning af denna fråga, hvarför ansökningen ej ledde till vidare åtgärd.

Ifrågasatt arrendeförlängning för Meilans.

¹⁾ Drkns prot. den 21 dec. § 14. — ²⁾ D:o d:o den 21 dec. § 13. — ³⁾ D:o d:o den 5 okt. § 40. — ⁴⁾ D:o d:o den 10 aug. § 5.

Utvidgning af
Röddäld.

På gjord anhållan beviljade Drätselkammaren ¹⁾ arrendatorn af lägenheten N:o 74 *Röddäld* afgiftsfri dispositionsrätt till den mellan nämnda lägenhets norra gräns och Bangatan belägna jordremsan, under vilkor att ett prydligt stakett mot sagda gata blefve af arrendatorn uppfördt innan den 1 juni 1889.

Ifrågasatt inlö-
sen af villan
N:o 80 å Ulri-
kasborgsberget.

En af innehafvaren utaf villan N:o 80 å Ulrikasborgsberget (Qvarn-
tomten) ingifven ansökan att till ego inlösa denna villa såsom bostads-
tomt lät Drätselkammaren tillsvidare förfalla ²⁾, emedan frågan härom
egde samband med frågan om dispositionen af hela det mellan Skepps-
varfvet och Brunnsparken belägna området, hvilken åter icke kunde
till behandling upptagas innan ärendet angående hamnbanan blifvit
slutligen afgjort.

Ifrågasatt för-
säljning af
skeppsdockans
område.

Med anledning af att egaren af Helsingfors skeppsdocka, som å
arrende innehar den härför upplåtna marken så länge inrättningen be-
drifves och vidmakthålles, hade hos Drätselkammaren anhållit ³⁾ att få
till ego inlösa sagda mark jemte tvänne mindre dertill stötande jord-
stycken, eller tillsammans 265 å 270,000 qv. fot, förordnade Drätselkam-
maren till syn och värdering å ifrågavarande jordområde. Denna vär-
dering blef ock verkställd, men sökanden fullföljde icke vidare ärendet,
hvarför saken förföll.

Ifrågasatt inlö-
sen af tomten
N:o 7 vid Ärt-
holmogatan.

Likaså förföll ifrågasatt inlösen af tomten N:o 7 vid Ärtholmsgatan
i qv. N:o 122, emedan innehafvaren af motsvarande arrendetomt icke
omedelbart förklarade sig villig ⁴⁾ att erlægga den löseskilling, hvartill
tomten af Drätselkammaren i värde uppskattats, eller 60 penni pr. qva-
dratfot.

Bestämningar
angående bygg-
nadsättet å
Berghäll, Ås
m. fl. lägen-
heter.

Med hänsyn till den stegrade byggnadsverksamheten särskildt å
det till största delen för bostadstomter upplåtna villaområdet Berghäll
beslöt Drätselkammaren ⁵⁾ fastställa vissa bestämningar, hvilkas iaktta-
gande borde uppställas såsom vilkor för Kammarens godkännande af
byggnadsföretag å staden underlydande bostadsvillor. På grund häraf
skulle vid dylika byggnadsföretag iakttagas:

att både i afseende å största arealen, som hus af trä finge upptaga,
det afstånd, som mellan husen måste lemnas obebygdt, samt de ämnen,
hvarmed tak finge täckas, stadgandena i stadens byggnadsordning komme
att lända till efterrättelse;

¹⁾ Drkns prot. den 21 sept. § 3. — ²⁾ D:o d:o den 13 sept. § 20 och den 30 nov.
§ 20. — ³⁾ D:o d:o den 8 juni § 6. — ⁴⁾ D:o d:o den 8 juni § 2. — ⁵⁾ D:o d:o den 9
mars § 5.

att en fri och sammanhängande gårdsplan af minst 2,160 kvadratfots areal borde lemnas obebyggd samt att gårdsplanens och öfriga fria områdens sammanlagda areal borde utgöra minst en fjerdedel af tomtens yttinnehåll;

att å Berghäll, Ås och andra till smärre bostadstomter indelade villamarker trähus finge uppföras endast i en våning och till den höjd som stadgas i stadens byggnadsordning, samt tvåvåningshus, uti hvilka nedre våningen vore af sten och den öfre af trä, till en höjd af högst 32 fot från markens högsta punkt till takbandet; dock att, der markens sluttning sådant medgäfvde, hvälfd bagarestuga i båda fallen finge i stenfoten inrättas;

att å öfriga villalägenheter uppförandet af trähus i tvänne våningar var tillåtet, dock blott efter Drätselkammarens pröfning i hvarje särskildt fall; samt att platsen för hvarje hus borde af byggnadskontoret å marken utstakas.

Beträffande de närmast chausséen belägna tomterna å Berghäll föreskrefs tillika ¹⁾ att för möjliggörande af chausséens utvidgning ett område af 30 fots bredd skulle lemnas obebyggt samt inhägnas och så vidt möjligt förses med planteringar.

Sedan Jernvägsstyrelsen hos Drätselkammaren anhållit ²⁾ att få med lössprängd sten utfylla en del af stranden i Sörnäs vid upplagsplatserna N:o 7 och 8 af området N:o 21 äfvensom utanför det åt kaptenen F. L. Henell utarrenderade området, betecknad med N:o 21 Södernäs värdshus, och i sammanhang härmed påyrkat bortskaffande af der befintliga bryggor samt stadsingeniören hos Kammaren framhållit ³⁾ fördelarne af ifrågavarande utfyllning för trafiken i Sörnäs, biföll Drätselkammaren denna anhållan ⁴⁾. Men emedan kaptenen Henell, bl. a. på grund af honom år 1873 medgifvet tillstånd att derstädes utföra en kajbyggnad, af hvilket tillstånd han likväl sig icke begagnat, vägrade ⁵⁾ att bortskaffa en honom å ifrågavarande strandområde befintlig brygga, nödgades Drätselkammaren hos Magistraten söka hans förpligtande dertill. Af Magistraten ålagd ⁶⁾ att bortskaffa bryggan besvärade sig Henell hos Guvernören, med anledning hvaraf Drätselkammarens förklaring infordrades ⁷⁾, utan att saken dock hann under året bringas till slut.

Utfyllning i Sörnäs. — Bortskaffande af en der befintlig brygga.

¹⁾ Drkns prot. den 20 jan. § 36. — ²⁾ D:o d:o den 27 april § 19. — ³⁾ D:o d:o den 11 maj § 12. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 juni § 40. — ⁵⁾ D:o d:o den 13 juli § 41. — ⁶⁾ Magns utslag af 15 okt. — ⁷⁾ Drkns prot. den 23 nov. § 27 och skrifv. N:o 250 af s. d.

Bortskaffande af
en badstuga-
byggnad i
Sörnäs.

Likaså påyrkade ¹⁾ Drätselkammaren hos Magistraten bortskaffande af en invid den ifrågasatta utfyllningen belägen, Henell tillhörig badstugubyggnad, hvilken uppförts å annan plats än den för byggnaden fastställda ritningen utvisade, och hvilken badstuga jemväl ansågs medföra våda för den i närheten belägna petroleumstationen. Yrkandet bifölls af Magistraten ²⁾, men jemväl häröfver anförde Henell besvär hos Guvernören, som infortrade Drätselkammarens förklaring ³⁾, utan att ärendet dock hann under året slutföras.

Bortskaffande
af en benmjöls-
qvarn å Grejus.

Emedan Handlanden A. Lindström, som å staden underlydande Grejus hemmans mark uppfört en benmjölsqvarn, utan att utverka godkännande å härför nödiga ritningar, efter ifrågavarande qvarnbyggnads förstöring genom våldeld börjat jemväl utan tillstånd ånyo uppföra densamma, anhöll Drätselkammaren ⁴⁾ hos Guvernören om förbud mot byggnadsarbetets fortsättande samt om Lindströms förpliktande att nedrifva hvad han å stället uppfört. Öfver Lindströms i anledning häraf af Guvernören infortrade förklaring afgaf Drätselkammaren bemötande ⁵⁾, men sakens slutliga afgörande inträffade först under påföljande år.

Beviljande af
friare disposi-
tionsrätt.

Med anledning af särskilda arrendeinnehafvares ansökningar om erhållande af den, för in-tecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemarkar, enligt lag erforderliga rättigheten att, utan stadens hörande, till annan öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 april och 5 september 1882 Kam-maren gifna bemyndigande att afgöra slika ärenden, dylik friare dispositionsrätt för följande lägenheter:

Berghäll, tomten N:o 1 vid 2:dra linien ⁶⁾

”	”	”	5	”	”	”	⁷⁾
”	”	”	1	”	3:dje	”	⁸⁾
”	”	”	2	”	”	”	⁹⁾
”	”	”	3	”	”	”	¹⁰⁾
”	”	”	4	”	”	”	¹¹⁾
”	”	”	5	”	”	”	¹²⁾
”	”	”	6	”	”	”	¹³⁾

¹⁾ Drkns prot. den 10 aug. § 31. — ²⁾ Magnus utslag den 1 okt. — ³⁾ Drkns prot. den 9 nov. § 30 och skrifv. N:o 237 af s. d. — ⁴⁾ D:o d:o den 31 aug. § 11. — ⁵⁾ D:o d:o den 16 nov. § 23 och skrifv. N:o 235 af s. d. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 dec. § 4. — ⁷⁾ D:o d:o den 17 febr. § 6. — ⁸⁾ D:o d:o den 4 maj § 3. — ⁹⁾ D:o d:o den 10 febr. § 3. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 16 mars § 9. — ¹¹⁾ D:o d:o den 13 april § 11. — ¹²⁾ D:o d:o 18 maj § 7. ¹³⁾ D:o den 27 april § 5.

Berghäll, tomten N:o 7 vid tredje linien ¹⁾)

”	”	”	1	”	4:de	”	²⁾)
”	”	”	2	”	”	”	³⁾)
”	”	”	3	”	”	”	⁴⁾)
”	”	”	4	”	”	”	⁵⁾)
”	”	”	7	”	”	”	⁶⁾)
”	”	”	8	”	”	”	⁷⁾)
”	”	”	3	”	östra chausséen	”	⁸⁾)
”	”	”	9	”	”	”	⁹⁾)
”	”	”	15	”	”	”	¹⁰⁾)

N:o 34 I *Brogård* ¹¹⁾)

Ås, tomten N:o 16 ¹²⁾)

” ” ” 23 ¹³⁾)

” ” ” 24 ¹⁴⁾)

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öfligt sätt vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterna först intecknade staden till säkerhet för gäldandet af sagda arrendeafgifter.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 55 borgesförbindelser för ingångna arrendeaftal äfvensom 12 för leverans- och entreprenadkontrakt. Godkända borgesförbindelser.

Uti sammanlagdt 71 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillärnade husbyggnader å stadens arrendemark, nämligen för 26 byggnadsföretag å Berghäll, 6 å Ås, 5 å Humleberg, 4 å Wallgård, 3 å Taipale o. s. v. Godkända byggnadsritningar.

Till följd af gjorda ansökningar och efter förestäld utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelse, hvarmed nedan nämnde personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätt till följande lägenheter inom staden: Öfverlåtelse af arrenderätt.

¹⁾ Drkns prot. den 9 mars § 7. — ²⁾ D:o d:o den 6 april § 9. — ³⁾ D:o d:o den 31 mars § 1. — ⁴⁾ Drkns prot. den 27 april § 4. — ⁵⁾ D:o d:o den 9 nov. § 17. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 april § 8. — ⁷⁾ D:o d:o den 11 maj § 1. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 febr. § 9. — ⁹⁾ D:o d:o den 10 febr. § 4. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 2 mars § 24. — ¹¹⁾ D:o d:o den 30 jan. § 30. — ¹²⁾ D:o d:o den 8 juni § 5. — ¹³⁾ D:o d:o den 17 febr. § 5. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 20 april § 9.

Lägenheten	Den nye innehafvaren
<i>Berghäll</i> , N:o 1 vid 2:dra linien	Muraren H. Asikainen ¹⁾ .
” ” 1 ” 3:dje ”	Skomakaren J. Mattsson ²⁾ .
” ” 15 ” Östra chaus- séen	Handlanden J. R. Lindfors ³⁾ .
” Litt. A.	Handlandeekan M. Semenoff och Timmermannen E. Gustafsson- Mietola ⁴⁾ .
<i>Djurgårdsvillan</i> N:o 3 (halfva villan)	Bonden R. Sällström ⁵⁾ .
<i>N:o 56 Rosavilla</i>	Omnibusaktiebolaget i Helsingfors ⁶⁾ .
<i>N:o 74 Röddäld</i>	Trädgårdsmästaren F. Sundsten ⁷⁾ .
<i>Surutoin</i> N:o 25 b	Arbetskarlen G Taurén ⁸⁾ .
<i>Tölö</i> N:o 56 a (östra delen)	Sjökaptenen K. M. Björklund ⁹⁾ .
<i>Wallgård</i> N:o 2	Hyrkusken J. Mattsson Mylly ¹⁰⁾ .
” ” 4	Handlanden A. Krivetz ¹¹⁾ .
<i>Ås</i> N:o 16	Smeden K. F. Wallenius ¹²⁾ .
” ” 16 a	Handlanden K. V. Snellman ¹³⁾ .
” ” 16 b	Handlanden V. W. Ekroos ¹⁴⁾ .
” ” 17	Sjömannen K. Karlsson ¹⁵⁾ .
” ” 20	Bleckslagaren T. Evi ¹⁶⁾ .
” ” 25	Muraren A. Lundell ¹⁷⁾ .

Likaså godkände Drätselkammaren öfverlåtelse af följande arren-
detomter inom staden till nedan nämnde personer:

¹⁾ Drkns prot. den 6 april § 11 och den 13 juli § 1. — ²⁾ D:o d:o den 5 okt. § 2.
— ³⁾ D:o d:o den 2 mars § 23. — ⁴⁾ D:o d:o den 23 mars § 27. — ⁵⁾ D:o d:o den 26
okt. § 7. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 jan. § 4 och den 9 nov. § 1. — ⁷⁾ D:o d:o den 21 sept. § 2.
— ⁸⁾ D:o d:o den 20 april § 14. — ⁹⁾ D:o d:o den 20 jan. § 18. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 6
april § 6. — ¹¹⁾ D:o d:o den 10 febr. § 11. — ¹²⁾ D:o d:o den 8 juni § 4. — ¹³⁾ D:o d:o
den 27 jan. § 6. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 18 maj § 25. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 11 maj § 13. —
¹⁶⁾ D:o d:o den 17 febr. § 4. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 20 juli § 2.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Den nye innehafvaren
82	1	Sandvikskajen	Studeranden A. E. Boijer ¹⁾ .
108	20	Skarpskyttegatan	Byggmäst. N. Michelsson ²⁾ .
112	3	Båtsmansgatan	Fångknekten R. Öhman ³⁾ .
115	14	D:o	Enkefru M. Simolin ⁴⁾ .
119	17	D:o	Sjökaptenen G. E. Liljeström ⁵⁾ .
129	1	Skeppsredaregatan	Målaren P. E. Färlander ⁶⁾ .

Sedan Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges under föregående år gifna bemyndigande⁷⁾ infordrat icke allenast köpeanbud å bad- och simhusen i Brunnsparcken jemte öfriga till dem hörande byggnader och inrättningar samt i förening dermed arrendeanbud för en tid af 30 år å den mark der byggnaderna äro belägna, utan ock, alternativt, arrendeanbud å ifrågavarande byggnaders och inrättningars öfvertagande på högst 5 års arrende, hade inom den utsatta tiden anbud inlemnats endast af förre arrendatorn doktorn W. Diakoffsky, på grund hvaraf Drätselkammaren till honom på arrende öfverlät⁸⁾ ifrågavarande bad- och simhus med dertill hörande byggnader och inrättningar för tiden från den 1 maj 1888 till samma dag år 1890 emot en årlig arrendeafgift af 4,000 mark.

Utarrendering af bad- och simhusen i Brunnsparcken.

De 28 s. k. narinkbodarne vid Simonsgatan uthyrdes af Drätselkammaren genom auktion⁹⁾ för tiden från den 1 juni 1888 till samma dag 1889 för sammanlagdt 8,797 mark, utgörande i medeltal 314 mark 10 penni pr. bod. För samma tid uthyrdes 15 invid bodarne uppställda mångleridiskar äfvensom den under den ena bodbyggnaden befintliga källaren för inalles 1,013 mark.

Uthyrning af narinkbodarne och diskarne.

Stadens simhus vid Brobergskajen och i Munkholmssundet, med skyldighet för entreprenören att emot bestämda afgifter hålla dem tillgängliga för allmänheten, upplätos af Drätselkammaren¹⁰⁾ för sommaren 1888 mot en ersättning till stadskassan af inalles 336 mark.

Uthyrning af simhusen.

¹⁾ Drkns prot. den 9 mars § 27. — ²⁾ D:o d:o den 20 april § 12. — ³⁾ D:o d:o den 20 juli § 32. — ⁴⁾ D:o d:o den 10 febr. § 7. — ⁵⁾ D:o d:o den 10 febr. § 24. — ⁶⁾ D:o d:o den 27 jan. § 9. — ⁷⁾ Drkns berättelse för 1887 pag. 7. — ⁸⁾ Drkns prot. den 3 febr. § 20. — ⁹⁾ D:o d:o den 11 maj § 1 och den 15 juni § 12. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 1 juni § 3.

Utlekning af
mulbetesmark
m. m.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnandet af stadens mulbetesmark uppläts af Drätselkammaren för 210 marks ersättning¹⁾ samt rättigheten att afberga gräsväxten å särskilda odisponerade områden för sammanlagdt 669 mark i arrenden²⁾.

Disposition af
gården N:o 5
vid Skilnaden.

I öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges förut omtalade beslut uppgjorde Drätselkammaren köp om gården N:o 5 vid Skilnaden i qv. N:o 61, som af staden tillträdtes den 1 juni³⁾, dock med förbehållen rätt för förre egaren att disponera några lokaler i gården intill den 1 oktober. Enär anslag för planering af den del af tomten, som kommer att upptagas af gata, ej fanns upptaget i årets budget, kunde sagda planering ej under året försiggå. De här befintliga byggnaderna fingo därför tillsvidare kvarstå och lokalerna uthyrdes af Drätselkammaren med kort tids uppsägning⁴⁾ hvarjemte en lokal anordnades för gaskontrollen⁵⁾, för hvilket ändamål enskildt rum härtills varit upphyrdt.

Bortskaffande
af åbyggnaderna
å tomten N:o 5
vid Bangatan.

Åbyggnaderna å staden tillhöriga tomten Georgsgatan 20 i qv. N:o 60 (förra Röö'ska gården), som jemväl komme att tagas i anspråk för gatuplaneringar, och hvilka härtills varit uthyrda, blefvo af Drätselkammaren försålda för 225 mark, med skyldighet för köparen att omedelbart bortskaffa desamma⁶⁾.

Föranstaltade
syner.

Förutom en mängd syner för uppgörande af förslag till ny utarrendering af lägenheter, byggnadssyner i följd af ansökningar om tillstånd till byggnadsföretag m. m. verkställde Drätselkammaren bl. a. kontrollsyn å Meilans hemman⁷⁾, för utrönande af huru vida innehafvaren afhjelpat en af förre arrendatorn å lägenheten vållad vanhäfd, treårssyn å Paloholmen⁸⁾ m. fl.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intagas här främst den af stadsingeniören till Drätselkammaren afgifna berättelsen om byggnadskontorets verksamhet, hvilken är af följande innehåll:

Byggnadskonto-
rets arbeten och
anslag.

„Byggnadskontorets ordinarie personal har varit densamma som under nästföregående år och har dess arbetskrafter, genom de mångfaldiga och ständigt sig ökande göromålen, varit nog ansträngda oaktadt

¹⁾ Drkns prot. den 1 juni § 2. — ²⁾ D:o d:o den 13 april § 5, den 21 juni § 1 och den 22 juni § 1. — ³⁾ D:o d:o den 1 juni § 7. — ⁴⁾ D:o d:o den 8 juni § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 10 aug. § 33. — ⁶⁾ D:o d:o den 14 sept. § 17. — ⁷⁾ D:o d:o den 5 juni § 43, den 23 nov. § 13 och den 30 nov. § 7. — ⁸⁾ D:o d:o den 17 aug. § 7 och den 14 sept. § 6.

tidtals ända till fyra yngre ingenjörer varit anställda som extra biträden för utförande af mätningar och undersökningar, uppgörande af projekter, öfvervakande af t. ex. de stora regleringsarbetena m. m. För undertecknad¹⁾, såsom ansvarig för all denna omfattande verksamhet, blir sakläget allt mindre och mindre tillfredställande då arbetet ständigt ökas och hopas så att detsamma utföres under känslan af det snart sagdt omöjliga i att i behörig tid kunna bli färdig. En reform i Byggnadskontorets arbetsordning blir derföre i en snar framtid nödvändig att genomföra.

Beträffande anslagen under rubrik „Byggnadskontoret“ är att anmärka att det för „skogvaktarebiträden“ öferskridits. Förutom att extra vakter vid särskilda tillfällen härmed aflönades, bedrefs skogsrödning så långt anslaget medgaf och hade Byggnadskontoret sig ej bekant att ett forstmästararvode, Fmk 67:50, skulle tillkomma. Likaså måste, för vinnande af öfverensstämmelse med Drätselkontorets bokföring, en post å Fmk 145, hvilken Byggnadskontoret påfört „skogsafverkning i stadens skogar“ till nu ifrågavarande konto öfverföras, enär Drätselkontoret afslutat förenämnda konto med år 1887. Byggnadskontoret ovetande öferskreds sålunda detta anslag.

Anslaget för „material och handtlangare-dagsverken“ stort Fmk 3,000 öferskreds med icke mindre än Fmk 5,970:29. Uppmätning af den mängd kvarter och tomter, som genom fastställelse af ny stadsplan samt utförande af regleringsarbetena kunnat eller kunna upplåtas till omedelbar försäljning, har varit ett drygt arbete. Likaså har för utarrendering af arrendetomter å Berghäll, äfvensom i och för regleringsarbetena, vidlyftiga mätningar varit nödiga, förutom att den i allmänhet lifvigare byggnadsverksamheten påkallat mera mättningsarbeten och dermed förknippade utgifter. Bokföringen utvisar att, redan innan årets utarbeten på våren påbörjades, omkring Fmk 2,600 eller 86 % af hela anslaget för mätningar åtgått, hvaraf en stor del utgifvits för pejlingar och pliktningar i Södra, Hafs- och Sandvikshamnarne för uppgörande af projekter till hamnbyggnader.

Äfven anslaget för expenser öferskreds, men är det ock sjelffallet att mera ritmaterial af alla slag skola åtgå då arbetena på sätt ofvan anföres ökas och dessutom vattenledningens starka utveckling kräfver oförutsedda utgifter å sagda konto.

¹⁾ Berättelsen undertecknad af Stadsingenjören O. Ehrström.

Arbeten, för
hvilka anslag
beviljats under
föregående år.

Med anslag beviljade under föregående år slutfördes eller fortsattes:

Mätningar för upprättande af generalkarta, å hvilket konto ett öfverskott af Fmk 2,958:58 förefanns, verkställdes af för ändamålet, under sommarferien, engagerade lektorn ingenjören J. Reuter och medhans, förutom en komplettering af föregående års arbete, hela strandområdet söder om östra chausséen från vägen öfver Broholmarne till Sörnäs ölbryggeri eller Gumtäkt säteris mark.

„För remont af stadens byggnader i Brunnsparken“ hade anslagits Fmk 16,000, men utfördes under år 1887 uti sjelfva brunns huset endast större för dess fortbestånd nödiga reparationer emedan ombyte af entreprenör skulle ske med utgången af året. Under vintern år 1888 verkställdes sedermera målning och putsningsarbeten, så att hela restaurationslokalen befann sig i propert skick då den fram på våren öppnades för allmänheten.

„Omläggningen af Vestra Henriksgatan“, som uppskjutits emedan Magistraten, på gårdsegarenes vid nämnda gata framställning, medgifvit uppskof för omläggning af deras andelar till 1888, verkställdes mellan Simons- och Wladimirsgatan, men afbröts arbetet här, emedan byggnadsföretag pågick på tomten adr. N:o 14 och äfven andra omständigheter talade för ett ytterligare uppskof till år 1889.

„Nyläggning af trottoirerna å Anne- och Malm- (numera Folkskole-) gatorna“ hade ej slutförts, emedan ett af firman J. D. Stenberg et söner levererad och uppställt staket kring folkskolan ej ännu på hösten befunnits i komplett skick och stenläggningen gjordes beroende af stolparnes nedgräfning. Då stolparne under våren delvis omställdes af leverantören, ombesörjdes af honom äfven stenläggningen, hvarföre inga vidare utgifter behöfde påföras detta konto.

„Nyläggningen af Wladimirsgatans fortsättning genom Henriksesplanen“, hvartill anslag för 1887 blifvit beviljad under förutsättning att den nya stadsplan, hvori denna genomfart intagits såsom en förbättring i kommunikationerna, skulle i tid vinna stadfästelse, men som emellertid ej mera medhans på hösten, utfördes under första sommarmånad 1888.

„För utarbetandet af plan till Brunnsparken“ hade Drätselkammaren vidtalat trädgårdsarkitekten S. Lindh i Stockholm, men då denne på hösten 1887 af sjukdom blifvit hindrad att öfverresa, anlände han i slutet af maj påföljande år och öfversände efter härstädes tagen kännedom om terrängförhållandena m. m. i september sitt förslag. Af anslaget Fmk 2,000 togs endast Fmk 1,051:50 i anspråk.

„Bröstvärn af huggen granit längs Unionsgatan mot Kaisaniemi“ utfördes vintern 1887—88 på entreprenad för den anslagna summan. Denna solida barriäre på den delvis höga stödjemuren inger, ehuru låg, genom sin massa en känsla af full trygghet åt fotgångarne, på samma gång den tillåter en fri blick öfver parken och uppfyller sålunda hvad med densamma afsågs.

„Uppmuddring i Södra hamnen framför Magasinskajen“ slutfördes visserligen år 1887, men då anslaget lemnade en behållning, tilläts på särskild framställning, att muddring längs de nya lossningsplatserna i Brobergshamnen skulle utföras. Då årstiden var långt framskriden, medhans arbetet ej, men åtog sig samma svenska entreprenörfirma, som muddrat i Sörnäs- och Södra hamnarne, att fortsätta arbetet härstädes och muddrades under påföljande maj så mycket tillgångarne medgåfvo. Minst 7 fot vatten åstadkoms härmed och fyller platsen, hvilken upplåtits för lossning af kalk, tegel, sand, sten, ved och dylikt, mycket väl behovet tillsvidare.

„Uppmuddring af inloppet till Sörnäs“ hade afslutats 1887, men nämnda konto kunde ej afslutas emedan restitution af tullafgifterna för mudderverket, hvilka blifvit påförda detsamma, ej kunde erhållas förrän apparaten åter bortfördes från landet påföljande vår ¹⁾.

En mindre sprängning af en från Blåbergslandet utskjutande klippudde företogs under vintern jemte kontrollmätning af det utförda muddringsarbetet. Sistnämnda befanns härvid till alla delar vara utfördt till det i entreprenadkontraktet fastställda djupet 20 fot under noll- (20,6 fot under medel-) vattenståndet. Anslaget är Fmk 65,000 och utgifterna Fmk 72,936:65, men utjemnas denna differens vid restitution af tullafgifterna.

„Landgångar och fasta bockar för lossning vid Brobergs- och Sandvikskajerna“. Deras ändamål och lämplighet omnämndes redan ofvan i sammanhang med muddringsarbetet utanför desamma. De anlades redan 1887 men öfverfördes det förefintliga öfverskottet af anslaget på följande år för att dermed bekosta komplettering af de temligen premitiva anordningarna och iståndsätta dem efter de störande inverkningar som isen antagligen hvarje vinter kommer att hafva på desamma. Detta visade sig ock fullt berättigadt och åtgick ej allenast öfverskottet utan måste anslaget öfverskridas med Fmk 994:70.

¹⁾ Drkns prot. den 8 juni § 17.

„Uppförande af saluhallar“. Efter det kontrakt med byggmästar Th. Croll uppgjorts om fundamenteringens utförande¹⁾ för hallarne, öfverlemnades öfvervakandet af arbetet åt en byggnadsbestyrelse, bestående af arkitekten K. G. Nyström och tvenne ledamöter i Drätselkammaren²⁾, emedan detta sysslande skulle hafva alltför mycket upptagit Byggnadskontorets disponibla arbetskrafter.

„Inredning af gamla proviantmagasinet till tull- och packhus“. Detta arbete öfvervakades af arkitekten Th. Höijer, som uppgjort ritningarne till detsamma, jemte tvenne byggnadssynemän. Af Byggnadskontoret utfördes några yttre arbeten, såsom uppförandet af plank mellan hamnkontorets och packhusets gårdar, stenläggning, asfaltering af trottoirerna samt inomhus uppställningen af en hydraulisk hiss³⁾ och några obetydliga kompletteringsarbeten efter entreprenadarbetets avslutande⁴⁾.

„Grusning af lekplan och uppförande af hägnad kring folkskole-tomten vid Annegatan“. Grusningen var i det närmaste afslutad redan 1887 men kompletterades under sommaren med en mindre påfyllnad. För hägnaden, som firman J. D. Stenberg et söner uppställt, kunde slutliqvid ej ännu ens uppgöras då de anmärkta bristerna ej blifvit till fullo afhjelpa.

„Kostnaden för uppförandet af ett desinfektionshus“ upptogs uti budgeten för år 1888 men hade detsamma blifvit uppfördt år 1887. Endast några mindre kompletteringar utfördes år 1888 för inalles Fmk 309: 48.

„Kommunala sjukhuset, vatten- och afloppsledningar, hägnader och planering af vägar“. Ytterligare utfördes för behållningen å detta anslag dels planerings- dels planteringsarbeten m. m. för inalles Fmk 1,216: 19 och har äfven ändamålet härmed vunnits, nämligen att åt den sterila gården gifva ett något mera ordnad och inbjudande utseende.

Arbeten enligt
1888 års bud-
get. — Byggna-
der och lägen-
heter.

„Badhuset i Brunnsparcken, remont och målning“ utfördes med den påföljd, som man tyvärr ofta får erfara då man skall grundligare reparera ett gammalt hus, nämligen att en hel del arbeten måste utföras som ej på förhand kunnat beräknas. Anslaget öfverskreds derföre äfven med Fmk 752: 79, oaktadt en del arbeten, påkallade af arrendator, enligt särskildt beslut påfördes „underhåll af byggnader och lägenheter“.

¹⁾ Drkns prot. den 1 juni § 12 och den 29 juni § 6. — ²⁾ D:o d:o den 29 juni § 6. — ³⁾ D:o d:o den 3 febr. § 18 och den 11 maj § 21. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 juni § 15 och den 29 juni § 8.

„Ombyggnad af uthusen vid brunnshuset“ kunde verkställas med bibehållande af den gamla stommen. Genom insättande af nya delar, uppriktning, inläggning af asfaltgolf, förändring af inredning sålunda att numera skilda afdelningar för betalande finnas och anläggning af aflopp, äro de förut ruskiga uthusen numera i ganska godt skick och beqväma för ändamålet.

„Underhåll“ af stadens byggnader och lägenheter med ett anslag af 13,000 mark har kostat Fmk 21,743:96. Då af bokföringen emellertid framgår att ganska omfattande reparationsarbeten, enligt Drätselkammarens beslut, utförts härmed förutom den löpande remonten, så är förhållandet lätt förklaradt. Så utfördes inom rådhuset insättning af nytt tak mellan Magistratens sessionssal och 3:dje afdelningens väntrum jemte förändring af inredningen och omfattande reparationer inom polisens lokal¹⁾. Inalles steg kostnaden för arbetet i rådhuset till Fmk 2,918:95. Andra liknande äro remont af Hesperia¹⁾ Fmk 2,338:85, packhuset¹⁾ Fmk 1,101:93, simhusen i Brunnsparcken Fmk 496:29, badhuset derstädes 1,038:87, brunnshuset¹⁾ 2,541:16, qvarnen i Gammelstaden 794:54 o. s. v. Att detta anslag nu såsom flere gånger förut betydligt öfverskridits torde dock ej föranleda förändring i det följda systemet derhän att i staten upptages detaljerade summor för remont af hvarje byggnad under året, enär detta snarare skulle bli dyrare derigenom att man, för att icke komma till korta, skulle nödgas upptaga äfven sådana arbeten som möjligen ännu något år kunde anstå. Intet större remontarbete utföres utan föregående syn och noggrann pröfning huruvida detsamma bör utföras och torde staden häri hafva full garanti för att sådana icke onödigtvis verkställas. Räkenskaperna rubbas ej heller genom att ett dylikt förslagsvis beviljadt anslag öfverskrides, då det endast kan verka derhän att behållningen, som alltid finnes å totalanslaget för allmänna arbeten, blir mindre.

„Kostnaden för uppförande af desinfektionshuset“ ingår främst bland nybyggnader. Härom har emellertid redan talats uti redovisningen för de arbeten som haft anslag föregående år men blifvit slutförda 1888.

„Uppförande af stall och landningsbrygga vid Gammelstadsqvarnen“ verkställdes enligt framställda förslag till beräknadt belopp.

„Uppförande af allmänt afträde i teateresplanaden“ öfverlemnades af Drätselkammaren åt en entreprenör under arkitekts öfverinseende²⁾.

¹⁾ Drkns prot. den 27 juni § 15 och den 10 aug. § 23. — ²⁾ D:o d:o den 31 mars § 7 och den 21 sept. § 28.

Gator och all-
männa platser.

„Omläggning af Norra Magasinsgatan, från Fabians- till Kaserngatan jemte omplanering af backen utanför folkskolan“. Vid utförandet häraf befanns nödigt att framför en del fönster uti folkskolebyggnaden anlägga ljustrummor omgifna af barrière och då dertill ett ganska stort område af Kaserntorget måste omläggas för att anslutas till den höjda gatan öfverskreds anslaget med Fmk 1,117: 46.

„Omläggning af öppna platsen invid kokhuset samt Magasinskajen från kokhuset till träkajarmen“ utfördes under pågående liflig trafik med största svårighet. Genom att sydligaste ändan af denna kajgata betydligt påfylldes, för att erhålla samma höjd som träkajen invid, öfverskreds anslaget med Fmk 631: 76.

„Underhåll inclusive snöplogning“. Detta anslag sammanfördes härinnan med anslag för underhåll af kanaler äfvensom för kajer men fördelades i budgetförslaget för år 1888 uti tre poster. Genom hvilket misstag den förut gemensamma summan Fmk 25,000 fördelades i resp. 15,000 för gatu-, 2,000 för kanal- och 8,000 för kajunderhållet har jag mig ej bekant, men redan i budgetförslaget för 1889 fördelades summan i resp. 8,000, 12,000 och 5,000 mark. För gatuunderhållet inclusive snöplogning åtgick under året Fmk 8,510: 78.

„Nyläggning af Bangatan mellan Anne- och Fredriksgatorna“ måste utföras i något större utsträckning än förslaget upptagit, en mindre omplanering företagas och en del af Fredrikstorget omläggas. Orsaken härtill var att berget å sagda torg af enskild person blifvit bortsprängdt så att genom dessa arbetens utförande stensättningen kunde anslutas till de förut stenlagda här utmynnande gatorna och åt platsen gifvas ett jemförelsevis prydligt utseende.

„Nyläggning af Abrahamsgatan från Boulevarden till Andreaegatan“ afslutades ej emedan för halfva, Polyteknikum tillhörande, gatan anslag först på senhösten anskaffades. Då en hög påfyllning emellertid föregick stensättningen, kunde arbetet endast vinna i soliditet på att utföras under tvänne år.

„Nyläggning af Rödbergsgatan från Styrmansgatan till Sandvikskajen“ utfördes enligt förslaget.

„Makadamisering af Parkgatan“ utfördes genom Byggnadskontoret afven till de delar som ankommo å gårdsegarene sedan kontrakt härom mellan desse och Drätselkammaren ingåtts¹⁾. Såsom lämpligaste tid för utförandet valdes hösten, då regnet håller den färska makadamen våt.

¹⁾ Drkns prot. den 3 aug. § 10, den 10 aug. § 24 och den 17 aug. § 14.

Härunder blir makadamen fastare och sprider icke detta förfärliga dam som en ny chaussée hos oss, der såsom bindemedel pinmo behöfver användas, alltid under torr årstid måste göra. Då kompletteringar särskildt af trottoirerna på senhösten ännu återstodo, kunde arbetet ej afslutas.

„Bergsprängning för fördjupande af ett afloppsdike å de s. k. Janssonska odlingarne“ pågick under vintermånaderna ända till medlet af mars, då det för påträngande vårvatten måste afbrytas, för att åter upptagas på hösten sedan skörden från omgifvande fält blifvit inbergad. För att icke genom forcering fördyra arbetet, som ständigt besvärades af det myckna genomrinnande vattnet, lemnades ännu några svårare ställen till följande vinter, hvarigenom arbetet kommer att afslutas först under år 1889.

Kanaler och
afloppsdiken.

„Upprensning och fördjupning af afloppsdiket från Fattiggården“ utfördes på senhösten sedan skörden på invidliggande odlingar inbergats och arbetet var minst störande för invånarene uti nära liggande villor.

„Sänkning af kloakmynningarne under Elisabets-, Manege- och Kyrkogatorna invid Norra kajen för bildande af stanklås“ utfördes af yngre biträdande ingenjören på ett mycket ändamålsenligt sätt genom tillämpning af ett slags „caisoner“. Då dammar m. m. härigenom undvekos steg kostnaden, som var beräknad till 800 mark per stycke eller Fmk 2,400, endast till inalles Fmk 1,034: 13.

„Underhåll“ af kanaler och afloppsdiken hade, såsom i sammanhang med „underhåll för gator“ redan nämndes, af något misstag erhållit ett anslag af Fmk 2,000 (anslaget år 1889 är 12,000). — Ensamt till vinterskötseln från 1 januari till våren åtgick omkring 2,400 mark och under årets förlopp inalles Fmk 12,382: 25.

„Nyanläggningarne“, nämligen kanalerna under Marie-, Stora Roberts-, Wladimirs-, Fabiansgatorna, Vestra Kajen, Andreae- och Boulevardsgatorna samt gatan norrom Åbokasernen utfördes enligt förslaget å i budgeten uppgifna sträckor i syften som i sammanhang med denna närmare angifvits och för en sammanlagd kostnad, som med Fmk 2,791: 51 understiger summan af för dem beviljade anslag. Anslaget för en anläggning öfverskreds med ett högre belopp nämligen „kanalen under Norra Sandvikskajen till Repslagaregatan“. Den omständigheten att en utfyllning längs Sandviksstranden utan kostnader kunde utföras medels från stadens arbeten och privata byggnadsföretag hitsläpad öfverflödig sprängsten samt att ett utmärkt material „slaggtegel“ vid en konkurs-

realisation kunde erhållas till mycket lågt pris, förledde byggnadskonkoret att utsträcka kloaken förbi Repslagaregatan och att för ändamålet beställa och framsläpa nödigt material. Kloaken skulle i hvarje händelse så snart stranden var utfylld dragas längre och var det ett önskningsmål för alla närboende och den talrika ångslupspubliken, som sommartid reser mellan staden och villorna i den närmaste vestra skärgården, att de stinkande aflagringsarne i den inre delen af Sandvikshamnen skulle oskadliggöras genom att icke vidare förnyas utan framdeles bortföras till djupare, friare vatten. Arbetet påbörjades, men tyvärr uppstodo svårigheter, såsom ofta är fallet med arbete uti vatten, hvilka fördyrade detsamma på oförutsedt sätt. Någon förlust för staden var det dock i ingen händelse, ty, utom att arbetet i alla fall utfördes billigt, undveks kostnaden för en provisorisk sidomynning som efter något år vid kloakens utsträckning i alla fall fått förstöras.

Vägar.

„Remont och nytt brolock å långa bron“. Remonten inskränkte sig till förseende af en del af bron med nytt handräck, hvilket arbete tyvärr genom arbetarenes bekymmerslöshet och sammanträffande olyckliga omständigheter, såsom bekant, efter ett fall nattetid öfver det provisoriska stängslet, kostade en person lifvet. Brolocket lades nytt af plankor såsom förut men visade redan den långvariga, på nederbörd rika våren, som ständigt höll det råa planklocket uppblött, att med den allt lifligare vordna trafiken detta material alltför hastigt utnöttes och vid nästa remont måste ersättas med ett hållbarare om ock dyrare sådant.

„Remont af makadamiseringen i Brunnsparke-alléen“ kom icke till utförande af orsak att den till dylika arbeten använda arbetspersonalen var strängt upptagen af chausséernas utom stadens remont, hvartill kom Parkgatans makadamisering.

„Underhåll“. Med försigtighet och hushållning öfverskreds detta anslag ej med större summa än Fmk 171:19 men underläts äfven på några ställen remont som bordt utföras för att vägarne skulle kunna anses vara i försvarligt skick.

„Chausserad väg längs Brunnsparkens sydvestra strand från badhuset till villan N:o 6“. Sprängning- och fyllningsarbeten äfvensom stödjemuren, krönta af en barrière, utfördes men lemnades makadamiseringen till påföljande år, för att fyllningen skulle behörigen sätta sig. Vägen blef i alla fall trafikabel genom att betäckas med grus och visar sig vara en särdeles vacker och anlitad promenad med den fria utsigten* längs stranden och öfver hafvet.

„Gångbana längs vestra chausséen från Taipale till Kammio“. Likasom under föregående år hade en rund summa Fmk 8,000 blifvit anslagen för att dermed utföra så lång sträcka gångbana som möjligt längs chausséerna, denna gång längs den vestra, från den punkt der arbetet år 1886 afstannat. Stödjemurar, diken, trummor, handräcken och utfyllningar verkställes på en sträcka som man med säkerhet antog skulle blifva färdig utan att anslaget öfverskreds. Då stensättningen sedermera afslutades förefanns emellertid ett öfverskott af Fmk 883:60, men var årstiden för långt framskriden för att kunna ytterligare förlänga banan, hvarföre kontot icke afslutades utan öfverfördes behållningen till nästa år för att dermed kunna arbeta vidare.

Chausséer.

„Underhåll af körbanor, vaktstugor, broar, trummor och handräcken“. Remonter utfördes så långt anslaget medgaf och öfverskreds det samma till och med med Fmk 680:07, men befunno sig en del sträckor af chausséerna det oaktadt icke i godt skick. Att detta beror på de primitiva arbetsredskapen som användas har förut framhållits.

„Stenläggning af norra kajarmen i Södra hamnen“ kom icke till utförande. Kajarmen var förut makadamiserad, men hade denna beläggning visat sig högst olämplig under våt tid. Då denna viktiga och alltid mycket anlidade plats sålunda var användbar och arbetet icke omedelbart måste utföras, ville man ej störa den lifligare vår- och sommartrafiken utan uppsköt med utförandet. På hösten visade det sig emellertid att kajutrymmet än mindre kunde tagas i anspråk emedan trafiken då var ännu lifligare och sålunda fick arbetet anstå till påföljande vår.

Hamnar.

„Höjning af brolocket öfver infarten till båthamnen å Magasinskajen“ utfördes i sammanhang med reparation af den del af kajen, hvarigenom ifrågavarande inlopp går, och kunde kostnaderna derföre icke särskiljas utan belastades konto „höjning af brolocket — — —“ med anslagssumman Fmk 600.

„Anbringande af trappsteg i sluphamnen för beredande af tilläggsplats för båtar“. Sådana utfördes af en på jernkonsoler fastskrufvad plankor och åstadkom denna af hamnkaptenen påkallade obetydliga förändring ett godt tillskott i handelsplatsernas trånga utrymme.

„Iståndsättande af kajen i fiskarhamnen“. Till detta arbete fanns ej någon kostnadsberäkning, utan hade budgetutskottet föreslagit att den mest nedsjunkna delen af den trappformiga kajen på en sträcka af ungefär 60 fot skulle repareras och antagit att detta kunde utföras för samma pris som en liknande reparation i södra fiskarhamnen, nämligen 100 Fmk

per löp. fot. Kostnaden för istandsättandet belöpte sig emellertid till Fmk 7,085:57. Vid rifningen kunde knappast utrönas på hvad kajen egentligen hvilade, till den grad oregelbunden var den pålning som fanns. Nu bygdes kajen på pålrader, förbundna upptill af vanlig rostbädd. Spontvägg, för att skydda mot vågsvallets ursköljning, hade året förut blifvit inslagen längs kajens hela längd.

„Underhåll af kajer, bojor m. m.“. I sammanhang med „underhållet“ af gator och kanaler har redan blifvit förklaradt huru anslaget Fmk 8,000 tillkommit. De verkliga kostnaderna belöpte sig till Fmk 5,153:25.

„Utvidgning af vestra lastningsbron i Sörnäs till tvåspårig“ utfördes under vintern sålunda att pålrader inslogos på hvardera sidan af brokistorna och förbundos med dessa medels starka bjelkar. Så snart årstiden tillät utlade statsjernvägarne förbindningsspår till bron och uttalades stor belåtenhet med denna utvidgning af trafikanterna som utskeppa virke.

„Planering af ballastplatsen i Sörnäs för utläggning af jernvägsspår“ utfördes sålunda att tre spår å densamma kunde dragas ned till strandskoninggen men utlades af jernvägen under detta år endast det mellersta spåret.

„4 st. nya bojar i hamnarne“ förfärdigades och ankrades på af hamnkotoret föreslagna platser. Genom användande af en enkel konstruktion för sjelfva bojen, som Gasverkets mekaniska verkstad utförde för 200 mark per stycke och uppköp af gamla skeppsankare med ketting, delvis från Åbo, Wasa och Borgå, kunde samtliga bojarne, för hvilka voro anslagna Fmk 4,400, utföras för Fmk 2,547:10.

Renhållnings-
väsendet.

Detta handhades såsom under föregående år. Tvenne platser, på Grejus hemmans och Wallgårds mark, voro upplåtna¹⁾ för afstjelpning och hölls här ordning af anställda vakter, hvarjemte tvänne pråmar²⁾ (med tvänne till ombyte), förtöjda, den ena vid Skatuddens norra strand, den andra vid ändan af Wladimirsgatan i Gräsviken, upplätos under seglationstiden för samma ändamål. Dessa senare stodo likaledes under kommando af tvänne vakter eller pråmkarlar. Rengöringen af hamnarne och kajerna ombesörjdes af Hamnkotoret tidtals med tillhjälp af arbetare från Byggnadskotoret.

Arbetsredskap.

„Inköp och remont“ verkställdes för Fmk 5,105:98. De inköpta

¹⁾ Drkns prot. den 7 jan. § 20. — ²⁾ D:o d:o den 4 maj § 19.

redskapen voro af vanligaste slag, uppköpta i större och mindre partier under årets lopp, med undantag af en hydrophon för vattenledningens behof och 35 st. stålplåtkärl med 10 st. lock till afträdena i några stadens hus.

Senare än budgeten behandlades och oberoende af denna, nämligen den 20 mars, godkändes ett förslag till utförande af „regleringsarbeten“ närmast föranledda af att förändringarne i gällande stadsplan vunnit fastställelse, att utföras under tre års tid och vidtogs omedelbart med utförande af den på år 1888 ankommande tredjedelen. Af dessa arbeten afslutades i det närmaste planering af vestra Docks-, Skeppare-, Smeds-, Munkholms- och Båtsmansgatorna samt kanalerna (jemte vattenledning) under Kasern-, Högbergs-, Bergmans-, Jägare-, Skarpskytte-, Skeppare- och Smedsgatorna, genom Fabriksparken, under Fabriks-, Munkholms-, Docks- och Båtsmansgatorna. De delar af staden der dessa arbeten utföras, med undantag af Kasern-, Bergmans-, Högbergs- och Skarpskyttegatorna, vid hvilka tomterna redan förut blifvit af innehafvare inlösta, komma säkerligen inom få år till nytt lif från den långa dvala i hvilken de försatts såsom arrendetomter, utan säkerhet för att de skulle förbli orubbade eller kanhända försvinna för att ge rum för gator m. m.; och skall säkert en liffig byggnadsverksamhet snarligen af de ruskiga, illa kända „Rödbergen“ bilda en ny tätbyggd och likaså befolkad stadsdel med proper och fullkomligt oigenkänlig fysionomi. Öfriga regleringsarbeten af detta års tredjedel, å hvilka mycket arbete redan under år 1888 blifvit nedlagdt, fortsättas utan afbrott i sammanhang med följande års tredjedel såsom i förslaget förutsatts för att uppnå ett bättre ekonomiskt resultat. De utgräfdade jordmassorna och den lössprängda stenen från en arbetsplats kunna nämligen sålunda användas såsom fyllningsmaterial på en annan arbetsplats, hvarigenom inbesparingar i material och transportkostnader göras.“

Regleringsarbeten enligt 1887 års stadsplan.

Beträffande de under året utförda byggnadsföretag, hvilka såsom af Drätselkammaren utgifna på entreprenad endast i korthet berörts uti Byggnadskontorets ofvan intagna berättelse, torde ännu följande böra omnämnas.

Ombyggnaden af förra ryska proviantmagasinet vid vestra kajen till tull- och packhus, som under föregående år upplåtits på entreprenad åt byggmästaren Th. Croll¹⁾, fortgick så att tullkamarlokalen

Tull- och packhusbyggnaden.

¹⁾ Drkns berättelse för 1887 pag. 27.

jemte packhusmagasinen från den 1 juni kunde upplåtas för sitt ändamål¹⁾. Definitiva afsyningen af huset egde rum i slutet af juni²⁾ och den 1 juli begynte det nyinrättade trafikkontoret derstädes sin verksamhet.

Såsom förut omnämnts, utverkade Drätselkammaren ett tillskottsanslag af 10,000 mark för utförande af särskilda i sammanhang med nyssnämnda ombyggnad stående arbeten, såsom bl. a. inrättande af tvänne hydrauliska hissar, anläggning af asfalttrottoir längs huset samt uppförande af en uthusbyggnad å tomtens förenad med ett allmänt afträde af sten. Sistnämnda arbete, för hvilket nödiga ritningar uppgjorts å Byggnadskontoret³⁾, öfverlemnades af Drätselkammaren efter inhemtandet af entreprenadanbud åt byggmästaren H. Karjalainen⁴⁾ under Byggnadskontorets uppsigt mot en betingad ersättning af 7,500 mark. Arbetet blef dock icke slutfördt under året, hvarför icke heller totalkostnaden för packhus- och uthusbyggnaden kunde under året fixeras.

Allmänt afträde
å packhusom-
ten.

Åt samma entreprenör öfverlemnade Drätselkammaren⁵⁾ äfven uppförandet af det beslutna allmänna afträdet i Teateresplanaden mot en betingad ersättning af 10,000 mark. Ritningarne för detsamma voro uppgjorda af arkitekten Th. Höijer, som jemväl af Drätselkammaren anmodades att öfvervaka arbetets utförande. Fullbordandet äfven af detta arbete inträffade först under följande år.

Allmänt afträde
i Teaterespla-
naden.

Efter det Stadsfullmäktige bestämt⁶⁾ sättet för utförande af grunden för den beslutna saluhallen å Vestra kajen, inhemtade Drätselkammaren af firman J. C. Harcourt i Duisburg, hvilken tidigare aflemnat de förmonligaste entreprenadanbud å jernkonstruktionen för hallen, uppgift om de priser, till hvilka firman nu kunde leverera det härför erforderliga materialet⁷⁾, och sedan Drätselkammaren i princip godkänt⁸⁾ det nu gjorda, något förhöjda anbudet, införskaffade Kammaren af firman nödiga ritningar å detaljkonstruktionen⁹⁾, hvarjemte Kammaren anmodade¹⁰⁾ arkitekten K. G. Nyström att uppgöra fasadritning för byggnaden. Sedan ritningarne erhållits och fastställelse å desamma utverkats¹⁰⁾, uppgjorde Kammaren¹¹⁾ med firman kontrakt om jernkonstruktionens leverans och uppställning inom den 30 november 1888. Priserna

Saluhallens
uppförande.

¹⁾ Drkns prot. den 18 maj § 31. — ²⁾ D:o d:o den 29 juni § 6. — ³⁾ D:o d:o den 10 aug. § 28. — ⁴⁾ D:o d:o den 31 aug. § 19. — ⁵⁾ D:o d:o den 31 aug. § 19, den 21 sept. § 28 och den 28 sept. § 11. — ⁶⁾ D:o d:o den 3 jan. § 21. — ⁷⁾ D:o d:o den 20 jan. § 43. — ⁸⁾ D:o d:o den 24 febr. § 43. — ⁹⁾ D:o d:o den 31 mars § 4. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 11 maj § 33. — ¹¹⁾ D:o d:o den 25 maj § 44 och den 22 juni § 22.

för de olika materialierna voro: för smid- och gjutjernsdelar, incl. fönster och dörrar, 360 Rmk, för zinkornament jemte takrännor 510 Rmk, för korrugerad takplåt 460 Rmk, allt per 1,000 kilogram. Totalvigterna voro beräknade: af smid- och gjutjernsdelar till 123,200 kilogram, af rännor och ornament till 2,800 kilogram, samt af takplåt till 22,500 kilogram, allt med 5 % tillåten variation. Utförandet af grundläggnings- och sockelarbetena öfverlemnades på entreprenad åt byggmästaren Th. Croll¹⁾, hvilken förband sig att utföra arbetet till priser, som beräknades komma att utgöra för betonunderlaget 12,128 mark, för grundmuren 7,606 mark 50 penni samt för sockeln 5,998 mark 75 penni. Murfyllningen inom jernkonstruktionen öfverlemnades likaledes på entreprenad åt byggmästaren Croll²⁾ mot en ersättning af 28,000 mark. Särskilda omständigheter, såsom svårigheten att erhålla cement för betongrunden, försenad leverans af en del utaf jernkonstruktionen m. m. fördröjde hallbyggnadens uppförande så att detsamma icke under året kunde slutföras.

Sedan för den af Stadsfullmäktige beslutna tillbyggnaden af fattiggården samt den i närheten deraf till uppförande bestämda arbetsanstalten nödiga ritningar uppgjorts under ledning af öfverdirektören S. Gripenberg³⁾, infortrade Drätselkammaren entreprenadanbud å arbetets utförande. Då den entreprenör, som inlemnat det lägsta och af Drätselkammaren godkända⁴⁾ anbudet, emellertid icke kunde fullgöra sitt åtagande eller ställa borgen härför, gjorde Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige förslag⁵⁾ om arbetets öfverlemnande åt byggmästaren A. Stenroos och sedan Stadsfullmäktige härtill bifallit samt, såsom förut nämnts, beviljat för arbetet nödigt tillskottsanslag⁶⁾ uppgjorde Kammararen⁷⁾ med Stenroos kontrakt om utförandet af ifrågavarande arbeten för en sammanlagd ersättning af 125,000 mark. Hela arbetet skulle vara utfördt till den 20 oktober 1889, med undantag af den yttre brädfodringen, som först skulle utföras inom två år derefter.

Tillbyggnaden
å fattiggården
samt uppförandet
af en arbets-
anstalt.

¹⁾ Drkns prot. den 1 juni § 12 och den 29 juni § 6. — ²⁾ D:o d:o den 7 sept. § 10 och den 21 sept. § 27. — ³⁾ D:o d:o den 31 aug. § 20. — ⁴⁾ D:o d:o den 19 okt. § 4. — ⁵⁾ D:o d:o den 2 nov. § 1 och skrivf. N:o 215 af s. d. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 6 nov. § 1. — ⁷⁾ Drkns prot. den 2 nov. § 1 och den 9 nov. § 3.

Vattenlednings utvidgning.

Angående vattenledningen och dess utvidgning har vattenledningsingeniören aflemnat följande berättelse:

	<i>Frög.</i>	<i>7/10</i>
„Vattenledningens bokförda värde vid ingången af år 1888	1,539,679	58
Utvidgningar under år 1888:		
Inköp af vattenmätare	7,743	01
Provisoriskt vattenuppfodringsverk	24,351	36
Utsträckning af rörnätet:		
Emellan Unions- och Trädgårdsgatorna genom Kaisaniemi	1,895	70
Under Kaserngatan	10,948	57
„ Högbergs- och Bergmansgatorna	14,230	74
„ Jägaregatan	13,129	44
„ Skarpskyttegatan	9,275	66
„ Skepparegatan	2,428	24
„ Smedsgatan	4,225	55
„ Fabriks- och Munkholmsgatorna	10,060	18
„ Docksgatan	7,638	94
„ Båtsmansgatan	20,889	73
Till villan Ås	6,034	72
Afstängningsventiler å rörnätet	508	73
6 st. vattenposter för gatuspolning och trädgårdsvattning	1,341	16
1 st. vattenho vid jernvägstorget	820	49
1 st. fribrunn och vattenpost å Sörnäs lastageplats	1,261	59
Vattenledningens bokförda värde vid utgången af år 1888	1,676,463	39

Antalet vattenmätare.

Antalet år 1888 uppsatta vattenmätare utgjorde 69 och funnos vid årets slut inalles 546 vattenmätare i bruk, hvaraf 8 stycken tillhörde konsumenter.

Provisoriska vattenuppfodringsverket.

Sedan vattenståndet i Wanda å i början af mars månad begynt sjunka i oroväckande grad, vidtogs den 10 i samma månad med monteringen af den provisionela inrättningen för den ena pumpens drifvande med ånga, hvarjemte åtgärd vidtogs om inköp af tvänne lokomobiler med sammanlagdt c:a 50 hästkrafter. Då sådana icke kunde erhållas inom eget land, utsändes ingenjör J. Forsman till S:t Petersburg för att derstädes anskaffa desamma, men till en början mötte äfven der svårigheter, hvarföre man i brist på annan utväg började aptera ett af statsjernvägarnes lokomotiv för ändamålet. Det behöfde dock icke anlitas, ty omsider inträffade underrättelse ifrån S:t Petersburg att tvänne loko-

mobiler med tillsammans omkring 60 eff. hästkrafter stode att fås, hvilka maskiner inköptes och anlände till Sörnäs den 19 och 21 mars. Den 23 mars drefs pumpen N:o 1 första gången med ånga, hvilket räckte t. o. m. den 30 i samma månad, då vattnet i ån åter började stiga. Det provisionella pumpverket behöfde, utom under dessa 8 dygn, icke mera anlitas under år 1888, men undergingo lokomobilerna för framtida behof en grundlig reparation, hvarjemte ett skjul uppfördes öfver desamma. Lokomobilerna kostade tillsammans 17,211 mark 80 penni fritt i Sörnäs, och totalkostnaden för hela det provisionella pumpverket uppgår till 26,660 mark 16 penni ¹⁾, af hvilka kostnaden för transmissioner redan är observerad i föregående årsberättelse med 2,308 mark 80 penni.

De särskilda utsträckningarnes längd och diameter, jemte antalet af tillhörande afstängningskranar och brandposter framgå af följande tablå:

Utsträckningarnes af vattenledningen.

Utsträckning.	Längd m.	Diameter mm.	Afstängningskranar st.	Brandposter st.
Emellan Unions- och Trädgårdsgatorna genom Kaisaniemi	5	50	2	—
Under Kasern-, Högbergs- och Bergmansgatorna	129	100		
” Jägaregatan	720	100	5	5
” Skarpskyttegatan	366	100	2	2
” Skepparegatan	250	100	1	3
” Smedsgatan	118	100	1	—
” Fabriks- och Munkholmsgatorna	46	150		
” Docksgatan	75	100	—	—
” Båtsmansgatan	108	100	1	—
Till villan Ås	27	150		
Afstängningsventiler å rörnätet	145	200	3	2
1 st. vattenho å Jernvägstorget	167	100	4	6
1 st. fribrunn & vattenpost å Sörnäs lastageplats	172	100		
Summa	129	100	1	1
	—	—	4	—
	12	50	1	—
	178	50	1	—
	3,135	—	26	19

¹⁾ Enligt Byggnadskontorets bokföring stiger sammanlagda kostnaden för det provisionella pumpverket till 29,336 mark 92 penni, uti hvilken summa dock äfven driftkostnaden ingår. För vinnandet af större klarhet har denna senare här blifvit afdragen ifrån totalsumman och förd på förvaltning och drift.

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1888:

	400 mm. m.	300 mm. m.	200 mm. m.	150 mm. m.	100 mm. m.	50 mm. m.	Summa m.	Afsägnings- Kranar st.	Brandposter st.
Den 31 december 1887.	374	946	2,039	4,483	22,538	555	30,935	119	247
Tillkommit år 1888	—	—	145	561	2,234	195	3,135	26	19
Hufvudledn. emellan pump- verket och Gammelstaden	374	946	2,184	5,044	24,772	750	34,070	145	266
	2,966	3,700	—	—	—	—	6,466	5	11

Vid slutet af år 1888 funnos i bruk staden tillhöriga 6 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, 3 st. dricksvattenkastare, 13 st. pissoirer samt 8 st. vattenafhemtningsposter för betalande konsumenter. Af stadens hus voro, sedan brunnshuset under året erhållit vattenledning, 12 försedda med sådan.

Kostnaderna
för vattenled-
ningen.

Förvaltning, drift, underhåll och diverse:

	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>
Förvaltning och drift:				
Löner och arvoden	9,288	20		
Ved, olja m. m. till pumphuset	723	32 ¹⁾		
Rörläggare- och handtlångaredagsverken	9,230	33		
Resemedel för Byggnadskontorets ingenjörer .	300	—		
Bränsle, olja, trassel samt eldaredagsverken för provisionella pumpverket	2,726	76	22,268	61
Underhåll och diverse:				
Remont af filterbassinen	1,189	06		
Underhåll och brandförsäkringspremier för bygg- nader, hägnader och maskiner, i Gammel- staden, samt diverse underhåll	12,971	18		
Flyttning och underhåll af elektriska vatten- ståndsmätaren	500	—		
Tvättning och komplettering af sanden i en fil- terafdelning	2,835	30		
Reparation och justering af vattenmätare . . .	1,585	35	19,080	89
Summa	—	—	41,349	50

¹⁾ Enligt Byggnadskontorets bokföring uppgår denna post till 773 mark 32 penni, hvaraf 50 mark beräknats hafva åtgått till det provisionela pumpverkets drift och påföras denna.

Sammanlagda kostnaden för förvaltning, drift, underhåll och diverse öfverstiger den i budgeten beräknade med 16,799 mark 50 penni, hvaraf 2,726 mark 50 penni, kostnaden för det provisionela pumpverkets drift, föranledts af vattenbristen i Wanda å, och 11,263 mark 29 penni beräknats hafva åtgått till istandsättandet af 1,500 meter rörledningar och 24 st. brandposter, hvilka under den ovanligt stränga vintern skadats genom frost. Sistnämnde orsak vållade äfven att remonten af filterbasinen steg till 589 mark 6 penni öfver anslagssumman. Anslaget för en filterafdelnings rensning ända till botten öfverskreds med 1,335 mark 30 penni, då detta arbete visade sig vara betydligt mödosammare än på förhand kunnat förutses. Reparationen af vattenmätare kräde en kostnad af 885 mark 35 penni utöfver den beräknade, dels beroende derpå att ett större parti reservdelar under året inköptes för framtida behof, dels förorsakad af frostsador å vattenmätare, uppsatta i stadens hus eller som kontrollmätare.

Pumpverket arbetade enligt nedanstående tablå:

Pumpverkets
verksamhet.

M å n a d.	Antal dagar	Pumpens nummer	Timmar	Medeltid timmar pr dygn	Antal slag	Kubikmeter
Januari	31	1 2	426 372	25,74	236,243 201,234	76,121
Februari	29	1 2	456 450	31,24	253,934 256,068	
Mars	31	1 2	564 560	36,26	341,186 372,687	124,224
April	30	1 2	666 631	43,23	470,320 436,207	157,736
Maj	31	1 2	497 495	32,00	287,508 287,904	100,122
Juni	30	1 2	525 504	34,30	300,484 269,065	99,102
Juli	31	1 2	507 556	34,29	276,480 311,855	102,370
Augusti	31	1 2	514 563	34,74	281,148 313,774	103,516
September	30	1 2	515 507	34,06	279,414 274,924	96,455
Oktober	31	1 2	523 535	34,13	282,482 289,475	99,520
November	30	1 2	552 551	36,76	335,984 296,857	110,114
December	31	1 2	444 451	28,87	239,015 242,916	83,856
Summa	366	—	12,464	33,8	7,137,164	1,241,876

Af dessa 1,241,876 m³ vatten hafva 21,032 m³ blifvit uppforslade med ångkraft.

Vattenförbruk-
ningen.

Vattenförbrukningens storlek under de olika månaderna af år 1888, jemförd med den månadliga medelförbrukningen, utgörande 103,490 m³, framgår af följande sammanställning:

Månad	% öfver (+) eller under (-) medel- talet
Januari	— 26,4
Februari	— 14,2
Mars	+ 20,0
April	+ 52,4
Maj	— 3,3
Juni	— 4,2
Juli	— 1,1
Augusti	± 0
September	— 6,8
Oktober	— 3,8
November	+ 6,4
December	— 19,0

Differensen emellan högsta och lägsta förbrukningen pr månad utgör enligt ofvanstående 78,8 %.

Totala vattenkonsumtionen hvilken år 1887 utgjorde 904,420 m³, har under år 1888 ökat med 337,456 m³ eller med omkring 37,3 %.

Konsumenterna

Anslutningarnes antal under år 1888 utgjorde 86.

Af de vid slutet af år 1888 uppdebiterade 925 konsumenterna betalade 414 vattenafgiften enligt uppmätning. Gratis har vatten förbrukats till stadens arbeten, gatuspolning, vattning af stadens planteringar, rörsköljning, frostskydd, eldsläckning äfvensom till förut nämnda stadens hus, fribrunnar, vattningshoar, fontäner och pissoirer.

Totalkostnaden för hvarje medels ånga uppumpad m³ vatten utgjorde omkring 13 penni.

Fördelning af inkomsterna från vattenledningen år 1888 med afseende å konsumtionens beskaffenhet:

Inkomsterna från vattenledningen.

Konsumenter	Enligt rumberäkning		Enligt öfverenskomelse		Enligt uppmätning		Mätarehyra		Summa år 1888		/o af totalinkomsten
	Fmk.	nl.	Fmk.	nl.	Fmk.	nl.	Fmk.	nl.	Fmk.	nl.	
Publika byggnader . . .	1,810	33	2,331	41	17,514	38	2,146	66	23,802	78	12,2
Arbetarebostäder . . .	1,385	92	—	—	359	20	24	—	1,769	12	0,9
Industriela, kommunikations-, bad- o. tvättinrättningar samt diverse	—	—	3,812	15	66,025	24	3,502	53	73,339	92	37,6
Privata	61,571	72	2,721	24	26,291	86	5,496	20	96,081	02	49,3
Summa år 1888	64,767	97	8,864	80	110,190	68	11,169	39	194,992	84	100

Vattenståndet i Wanda å:

Vattenståndet i Wanda å.

År 1888	Medeltal m.	Maximum m.	Minimum m.
Januari	+ 0,12	+ 3,3	+ 0,03
Februari	± 0	+ 0,03	— 0,03
Mars	— 0,36	+ 0,12	— 0,69
April	+ 0,57	+ 1,26	+ 0,15
Maj	+ 0,93	+ 1,83	— 0,24
Juni	+ 0,18	+ 0,48	± 0
Juli	+ 0,06	+ 0,12	+ 0,03
Augusti	+ 0,03	+ 0,09	— 0,03
September	± 0	+ 0,06	— 0,09
Oktober	+ 0,30	+ 1,02	+ 0,09
November	+ 0,30	+ 0,78	+ 0,18
December	+ 0,24	+ 0,75	+ 0,12
För hela året 1888	+ 0,20	+ 1,83	— 0,69

Islossningen inträffade år 1888 den 30 april.“

Öfriga uti berättelsen ingående statistiska uppgifter äro intagna uti de längre fram ingående tabellbilagorna.

Bland ärenden, som ega sammanhang med vattenledningen, torde ännu böra nämnas att, sedan under året en vattenpost blifvit anordnad i Sörnäs för distribuering af vatten till fartyg, angående dess skötsel samt vattenutdelningen från densamma enahanda aftal med enskild per-

Utdelning af vatten till fartyg i Sörnäs.

son uppgjordes ¹⁾, som egt rum beträffande vattenutdelningen vid kokhuset i södra hamnen, eller att försäljaren egde uppbära 15 % å den inflytande inkomsten för vattnet, mot skyldighet att sjelf bekosta de för vattenserveringen nödiga slangarne. Dock skulle i de fall, der konsumtionen pr gång var så ringa, att sagda procenttal ej skulle uppgått till 5 penni, en extra afgift till sistsagda belopp af konsumenten erläggas.

Vattenledning
under en del af
Manegegatan.

På derom gjord framställning af egarinnan utaf gården N:o 2 B vid Manegegatan beslöt Drätselkammaren ²⁾ att för stadens räkning emottaga en under gatan till nämnda gård från N:o 2 A vid samma gata utförd enskild vattenledning, utgörande 154 fot i längd, hvilken nämnda gårdsegarinna önskade till staden öfverlemna, med vilkor att staden för framtiden öfvertog underhållet af ledningen.

Afslagna ansök-
ningar om ut-
sträckning af
vattenled-
ningen.

Under året inlemnades till Drätselkammaren några ansökningar om utsträckning af vattenledningen jemte inrättande af afloppskanal, hvilka af särskilda orsaker icke kunde bifallas. Sålunda afslagos ansökningar om inrättande af vattenledning och afloppskanal under Kampgatan ³⁾, vatten- och afloppsledning under Eriksgatan till tomten N:o 39 samt vattenledning under Gräsviksgatan till tomten N:o 20 ⁴⁾, äfvensom vatten- och afloppsledning under Sandvikskajen till tomten N:o 5 ⁵⁾.

Utlåtande an-
gående ifråga-
satt reglering af
vattenståndet i
Wanda å.

Med anledning af att i den sedan några år beroende frågan om reglering af vattenståndet i Wanda å emellan Königstedt- och Gammelstadsforsarne ett något modifieradt förslag framstälts, hade Drätselkammarens yttrande af Guvernören inforrats; och beslöt Drätselkammaren ⁶⁾ att för sin del äfven denna gång bifalla till det framställda förslaget, med förbehåll att staden blefve ersatt för all genom regleringen förorsakad skada samt att för öfrigt de vilkor blefve uppfyllda, som af Drätselkammaren tidigare uppstälts ⁷⁾, nämligen:

att det i östra grenen af Gammelstadsforsen befintliga berget skulle undansprängas till samma höjd som vattenledningens skifbord; och

att sättbjelkarne i en föreslagen djupare ränna i samma östra gren komme att insättas för hvarje gång, så snart vattenytan sjunkit i jemnhöjd med den för vattenledningen och Gammelstadsqvarnen inrättade dammen.

¹⁾ Drkns prot. den 3 aug. § 18. — ²⁾ D:o d:o den 15 juni § 11 och den 3 aug. § 11. — ³⁾ D:o d:o den 3 febr. § 14. — ⁴⁾ D:o d:o den 17 febr. § 21 och den 24 febr. § 45. — ⁵⁾ D:o d:o den 24 febr. § 46. — ⁶⁾ D:o d:o den 24 febr. § 48 och skrivv. N:o 63 af s. d. — ⁷⁾ D:o d:o den 6 nov. 1885 § 22 och skrivv. N:o 257 af s. d.

Sedan Stadsfullmäktige, såsom förut omtalats, vidtagit åtgärd om åstadkommande af en flottningsled i Wanda å, framställes vid den i anledning häraf försiggångna flottningssynen genom Drätselkammarens föranstaltande ¹⁾ följande yrkanden:

Syn angående flottningsled i Wanda å.

att flottning af obarkadt virke, aspvirke och ved skulle helt och hållet förbjudas, liksom ock all flottning genom åns större gren öfver stendammen invid Gammelstaden;

att flottning icke finge ega rum under tiden från den 1 juni till den 15 september samt ej heller å tider, då vattenståndet i ån vore lägre än stora dammens nivå; äfvensom

att virkesupplag i ån icke finge ega rum söderom det ställe, der Dickursby å flyter in i Wanda.

Till följd af att Drätselkammaren, på grund af den under vårvin- tern inträffade vattenbristen i Wanda å varit nödsakad för någon tid inställa qvarndriften uti Gammelstadsqvarnen, beviljade Kammaren ²⁾ på gjord ansökan arrendatorn af qvarnen ett afdrag af 350 mark å det under året förfallna qvarnarrendet.

Ersättning åt arrendatorn af Gammelstadsqvarnen.

Efter det Gaslysningsaktiebolaget, jemlikt § 4 i det mellan staden och bolaget afslutade kontrakt, hos Drätselkammaren anmält ³⁾, hvilka utsträckningar af rörnätet bolaget under året ärnade företaga, blef förslaget af Drätselkammaren i hufvudsak godkändt ⁴⁾ och skulle sålunda nedan nämnda rörsträckningar af bolaget inrättas med följande antal lyktor:

Utsträckningar af gasledningens rörnät.

Rörsträckningen	Rörets längd i fot	Rörets diameter i tum	Antal lyktor
Mariegatan från Elisabets- till Fredsgatan	750	2	6
Kaserngatan „ N:o 20 „ Bergmansgatan	1,040	3	8
Högbergsgatan från N:o 17 „ „	900	3	7
Bergmans- „ „ „ 21 „ N:o 25	650	4	2
Skarpskyttegatan från Kaserngatan till Fredriksgatan .	1,050	3	8
Jägaregatan „ Högbergs- „ Skeppare- „ .	750	2	6
Estnäs- „ „ Nikolai- „ Marie- „ .	402	2	3
Fabians- „ från Kirurgiska sjukhuset	390	3	1
Summa	5,932	—	41

¹⁾ Drkns prot. den 21 sept. § 14. — ²⁾ D:o d:o den 31 mars § 9. — ³⁾ D:o d:o den 6 april § 23. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 april § 20 och skrivv. N:o 110 af s. d.

Inrättandet af en utaf bolaget derutöfver tilltänkt gasledning under vestra chausséen till Tölö sockerbruk ansåg sig Drätselkammaren deremot icke kunna medgifva, med hänsyn till de svårigheter, som blefve följden af anläggningens inrättande och underhåll under den starkt trafikerade chausséen.

Placering af lediga petroleumgaslyktor.

De 31 petroleumgaslyktor, hvilka i följd af denna utvidgning af gasnätet blefve disponibla, placerades förnämligast ¹⁾ längs chausséerna och i förstaden Berghäll äfvensom å Skatudden ²⁾.

Uppställning af stolpar för elektriska ljusledningar.

Angående en till Drätselkammaren ingifven ansökan om tillstånd att inom staden uppsätta stolpar för anordnande af elektriska ljusledningar, inhemtade Drätselkammaren ³⁾ utlåtande af ett utskott, men ärendet blef ej af Kammaren under året slutbehandladt.

Plats för tvänne gasoljefyrar.

Med anledning af en utaf Öfverstyrelsen för lots- och fyrinrättningarna gjord förfrågan, huruvida och på hvilka villkor staden vore villig att upplåta erforderlig plats för tvänne gasoljefyrar, afsedda att uppställas, den ena å upplagsplatsen N:o 4 af Norra Blekholmen, den andra å oobeygda tomten N:o 5 vid Lotsgatan i kvarteret N:o 145 å Skatudden, meddelade Drätselkammaren ⁴⁾ att hinder för den tilltänkta placeringen af fyrarne ej mötte från stadens sida, med vilkor att densamma, då sådant af staden befanns nödigt, borttoges eller förflyttades till annan lämplig plats.

Väntningspaviljong för ångbåtspassagerare invid Norra hamnen.

På gjord ansökan beviljade Drätselkammaren ⁵⁾ generalmajoren J. af Lindfors tillstånd att invid den honom tillhöriga ångbåtsbryggan i Norra hamnen låta uppföra en väntningspaviljong enligt ingifven ritning, med vilkor att densamma blefve lätt flyttbar samt, då sådant från stadens sida påyrkades, omedelbart bortskaffades.

Vägrad plats för kalkskjul å Brobergskajen.

Deremot afslogs ⁶⁾ en af enskild person ingifven ansökan om tillstånd att invid Brobergskajen få uppföra ett större skjul för magasinering och försäljning af kalk.

Kanal från qv. N:o 167 till Gräsviken.

Emedan för det af arbetarebostäder upptagna qv. N:o 167 afloppsledning icke lämpligen kunde beredas annorlunda än genom det af kommunala sjukhuset upptagna qv. N:o 170 till Gräsviken, samt ifrågavarande afloppslednings omedelbara åstadkommande för arbetarebostäderna

¹⁾ Drkns prot. den 20 juli § 15. — ²⁾ D:o d:o den 5 okt. § 16 och den 30 nov. § 24. — ³⁾ D:o d:o den 10 febr. § 2 och den 27 febr. § 49. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 okt. § 27 och den 26 okt. § 17 samt Drkns skrifv. N:o 212 af sistnämnda dag. — ⁵⁾ Drkns prot. den 25 maj § 6. — ⁶⁾ D:o d:o den 18 maj § 12 och den 1 juni § 16.

var oundgängligen nödvändigt, biföll Drätselkammaren¹⁾ en hos Kam-maren gjord framställning att nämnda kanalarbete skulle omedelbart verkställas genom byggnadskontorets försorg samt kostnaden förskjutas af Arbetarnes i Helsingfors byggnadsaktiebolag intill dess nödigt anslag för ändamålet blefve af Stadsfullmäktige beviljad, hvilket sedermera egde rum vid fastställandet af utgiftsförslaget för 1889.

Beträffande stadens planteringar torde, då inga nyanläggningar Underhållet af planteringarna. under året utfördes, endast böra nämnas att det underhållsanslag af in-alles 24,500 mark, som i årets utgiftsstat fanns upptaget, till nedan nämnda belopp användes för de olika planteringarne m. m.:

Esplanaderna	<i>Imf.</i>	4,448: 49
Kaisaniemi	"	5,283: 03
Brunnsparken	"	5,119: 37
Djurgården	"	1,470: —
Elisabets trädgården	"	112: 35
Sqvären vid Finlands bank	"	183: 13
D:o å Trekanten	"	126: 04
D:o invid Gamla kyrkan	"	97: 98
D:o vid Lappviksgatan	"	633: 35
Trädskolorna	"	150: 90
Mullgården	"	109: 02
Hägnader	"	328: 32
Diverse	"	3,694: 86

Summa *Imf.* 21,756: 84

Besparingen å anslaget utgjorde sålunda 2,743 mark 16 penni.

Medan öfriga planteringars underhåll ombesörjdes af t. f. stads-trädgårdsmästaren, handhades underhållet af planteringen omkring Runebergsstatyn, på grund af särskildt aftal²⁾, utaf Finska Trädgårdsföreningen, som härför uppbar en ersättning af 1,075 mark.

Direktionen för finska riddarhuset gjorde hos Drätselkammaren en Underhållets af Riddarhussqvären öfvertagande af staden. förfrågan³⁾, huruvida och på hvilka villkor staden vore benägen att öf-vertaga vården och underhållet af den framför riddarhuset belägna sqvä-ren, men ärendet kom ej till slutligt afgörande under året.

¹⁾ Drkns prot. den 27 juli § 10. — ²⁾ D:o d:o den 11 maj § 40. — ³⁾ Riddarhus-direks skrivf. af 28 juni, Drkns prot. den 26 okt. § 26.

b) *Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.*

Ny möbel för
Stadsfullmäkti-
ges sessionssal
och kansli-
rum.

Sedan under föregående år Stadsfullmäktiges beredningsutskott, som erhållit i uppdrag att inkomma med förslag till anskaffande af ny möbel för Stadsfullmäktiges nyss renoverade sessionssal och kansli- rum, afgifvit ett dylikt förslag, slutande sig å 7,000 mark, men Fullmäktige vid fastställande af utgiftsförslaget för 1888 funnit¹⁾ förslaget afse en för ändamålet något för dyrbar möbel, samt för den skull uppdragit åt Drätselkammaren²⁾ att inkomma med förslag till en något enklare mö- bel, införskaffade Kammaren³⁾ anbud å leverans af en dylik möbel, slu- tande sig å 6,000 mark, och sedan förslaget af Stadsfullmäktige god- känts⁴⁾, ombesörjde Kammaren⁵⁾ anskaffandet af ifrågavarande möbel, som levererades af N. Bomans ångsnickeri i Åbo.

Underhållet af
brandtele-
grafen.

Emedan hofrådet D. J. Wadén, som handhaft underhållet af sta- dens brandtelegraf, uppsagt⁶⁾ detta åtagande, öfverlemnade Drätselkam- maren detta underhåll åt Allmänna telefonaktiebolaget⁷⁾, emot en be- tingad ersättning af 25 mark pr brandklocka för år.

Inventariibo-
kens komplette-
ring.

Den öfver stadens lösegendom år 1882 upprättade inventariiboken kompletterades genom införskaffande från de särskilda nämnderna af uppgifter om timade förändringar. Sammandrag ur ifrågavarande bok meddelas längre fram bland tabellbilagorna.

Inkomster och
utgifter under
1888.

Bland dessa äro äfven intagna redogörelsen för stadens inkomster och utgifter under år 1888, jemförelsen mellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet samt uppgiften om stadskassans ställning vid årets utgång.

Stadens kassa-
kreditiv.

Då det kassakreditivkontrakt å 300,000 mark, hvilket Drätselkam- maren under föregående år afslutat med Nordiska Aktiebanken för han- del och industri, utlöpte den 1 februari, samt Stadsfullmäktige för 1888 till Drätselkammarens disposition stält ett kreditiv å 700,000 mark, in- fordrade Kammaren⁸⁾ af härvarande privatbanker uppgift om de vilkor, hvarunder ett kreditiv till sistnämnda belopp kunde staden beviljas samt afslöt⁹⁾ sedermera kontrakt om kontokuranträkning med Wasa Aktiebank, enligt hvilket staden för det saldo, hvarmed dess uttagningar intill 700,000

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 38 för 1887, pag. 13, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ²⁾ Drkns prot. den 20 jan. § 25. — ³⁾ D:o d:o den 24 febr. § 44 och skrifv. N:o 62 af s. d. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 7 mars § 10. — ⁵⁾ Drkns prot. den 31 mars § 16. — ⁶⁾ D:o d:o den 9 mars § 32. — ⁷⁾ D:o d:o den 23 mars § 23 och den 1 juni § 8 samt kontrakt af sistsagda dag. — ⁸⁾ Drkns prot. den 13 jan. § 32. — ⁹⁾ D:o d:o den 20 jan. § 33.

mark öfverstege insättningarne, skulle erlägga en ränta af $4\frac{1}{2}\%$ pr år, medan staden åter för hvarje kreditsaldo skulle åtnjuta en godtgörelse af $2\frac{1}{4}\%$.

I hvilken mån kontokuranträknungen under året tagits i anspråk, framgår af följande uppgift om räkningens saldo vid utgången af hvarje månad:

	<i>Stadens skuld</i>	<i>Stadens fordran</i>
	<i>Fmy.</i>	<i>Fmy.</i>
ult. januari	200,000	—
„ februari	120,000	—
„ mars	195,000	—
„ april	173,000	—
„ maj	—	10,000
„ juni	60,000	—
„ juli	113,800	—
„ augusti	—	1,300
„ september	62,300	—
„ oktober	—	106,000
„ november	—	11,700
„ december	102,300	—

Vid den 1 november 1888 verkställd utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolutioner af den 17 maj 1876 och 17 augusti 1882 upptagna vattenlednings- samt nybyggnads- och regleringslånen, utföllo ¹⁾ följande nummer till inlösen:

Utlottning af
obligationer.

Vattenledningslånet af 1876:

Serien Litt. A: N:ris 22, 335, 356, 442.

„ „ B: „ 52, 295, 347, 498, 681, 804, 837, 995, 1079, 1081,
1100, 1148, 1336.

„ „ C: „ 82, 99, 225, 540, 565, 615, 658, 668, 870, 976, 1005,
1061, 1112, 1177, 1194, 1204.

Nybyggnads- och regleringslånet af 1882:

Serien Litt. A: N:ris 40, 67, 122.

„ „ B: „ 29, 91, 220, 236, 259, 425, 529, 566, 590, 648, 680, 684.

„ „ C: „ 15, 47, 114, 229, 230, 241, 261, 324, 349, 364, 394,
497, 559, 612, 661, 796.

Hvad beträffar redogörelsen för stadens inkomstgifvande rättighe-

¹⁾ Drkns prot. den 1 nov. § 1 och den 9 nov. § 25.

ter torde främst böra intagas följande af t. f. trafikamreraren afgifna berättelse om trafikkontorets verksamhet samt uppbörden af trafik- m. fl. afgifter under året:

„Till Drätselkammaren får undertecknad¹⁾ härmed äran aflemna föreskrifven summarisk redogörelse öfver Trafikkontorets verksamhet under det utgångna året.

Trafikkontoret trädde i verksamhet den 1 juli 1888, — dock sålunda, att Kontoret under den första halfva månaden uppdebiterade och uppbar endast de afgifter, som hänförde sig till exporten samt importen från Ryssland, medan afgifterna för utrikesifrån inkommande varor intill den 15 juli fortsättningsvis uppdebiterades af förre tolagsbokhållaren Vendell; från och med den 16 juli vidtog sedan Trafikkontorets fulla verksamhet. Arbetstimmarna voro, i öfverensstämmelse med anordningarna i Tullkammaren, intill den 1 september kl. 10—2 och 5—7, från 1 sept. till 15 december från kl. 9—2 och 5—7 samt från 15—31 dec. från kl. 10—2 på dagen.

Uppdebiteringen under de skilda månaderna inhemtas ur medföljande årsrapport. Siffrorna i denna öfverensstämma icke fullt med motsvarande belopp i de förut afgifna månadsrapporterna. Detta beror på några missummeringar och slutkorrigeringar, hvilka det tagit mycken tid och möda att utreda; det är ock i följd häraf som förevarande redogörelse blifvit något fördröjd. Genom en, efter samråd med stadskamreraren, gjord ny uppställning af kassakontrollboken bör denna olägenhet kunna för framtiden undvikas.

Den å Trafikkontoret verkställda debiteringens slutsumma uppgår som synes till Fmk 220,784: 86. Här af har:

å Trafikkontoret direkte uppburits	Fmk 210,239: —
å Drätselkontoret har genom stadsfogdarne influtit	„ 6,748: 12
utestående voro den 31 december	„ 3,797: 74
	<hr/>
	Summa Fmk 220,784: 86

Enligt hvad ur månadsrapporten för december framgår, har Trafikkontorets kassauppbörd utgjort Fmk 210,240: 31, således Fmk 1: 31 mer än debiteringslängdernas kreditposter utvisa. Öfverskottet härleder sig af några smärre öfverbetalningar, hvilka balansera såsom Trafikkontorets skuld till 1889, att återbetalas för händelse af kraf; den största posten, 87 penni, influten den 31 december, är jemväl allaredan i januari betald.

¹⁾ Berättelsen undertecknad af t. f. trafikamreraren K. H. Lindholm.

De genom Drätselkontoret uppburna Fmk 6,748: 12 hafva i månadsrapporterna upptagits såsom icke å Trafikkontoret influatna, emedan Trafikkontoret vid resp. månaders slut icke haft sig detaljerna af stadsfogdarnes redogörelser bekanta.

Af de vid årsskiftet resterande Fmk 3797: 74 hafva under förloppet af januari 1889 influatit:

direkte till Trafikkontoret	Fmk	779: 04
till Drätselkontoret genom stadsfogdarne	„	216: 89
denna dag utestå ännu	„	2,801: 81
		<hr/>
	Summa Fmk	3,797: 74

Bland de i dag ännu resterande Fmk 2,801: 81 utgöres hufvudparten af våra under tvist varande fordringar hos Statsjernvägarne; dessa fordringar uppgå till Fmk 2,676: 50. — Hos Universitetet utestå oinflutna Fmk 1: 05. — Till indrifning genom Magistratens försorg äro lemnade tvenne debetsedlar (ställda å ryska militärpersoner) på tillsammans Fmk 2: 88. — Af de öfriga föreslår Trafikkontoret till afskrifning de å medföljande afkortningslängd upptagna Fmk 57: 80. — Genom Drätselkontoret komma väl framdeles att föreslås till afkortning de återstående Fmk 63: 58. — De begge senaste posterna äro åtskilda med hänsyn dertill, att de i sistnämnda summa upptagna utgöras af sådana debetsedlar, hvilka ingått i de till Drätselkontoret för indrifning genom stadsfogdarne inlemnade restlängderna, medan den nästföregående summan Fmk 57: 80 inbegriper sådana debetsedlar, som varit upptagna å de restlängder, hvilka af stadsfogdarne direkte redovisats hos Trafikkontoret. Allt ifrån det stadsfogdarnes redovisningar i slutet af september blefvo omställda, hafva nämligen äfven Trafikkontorets restlängder öfverlemnats till indrifning genom Drätselkontoret, medan restlängderna derförinnan direkte af Trafikkontoret lämnades till Magistraten och genom denna till stadsfogdarne; de sistnämnde levererade då såsom antydt direkte till Trafikkontoret de af dem indrifna medlen.

Ehuru Trafikkontoret icke haft att taga befattning med debiteringen för första halfåret 1888 och således icke heller kan för densamma redovisa, utber jag mig att för öfversigtlighets skull få i en härhos bilagd särskild tablå¹⁾ upptaga hela fjolårets debitering af hithörande afgifter; posterna för januari—juni samt förra hälften af juli grunda sig på uppgifter, som meddelats af Drätselkontoret. Slutsumman uppgår, såsom af tablån synes, till inalles Fmk 324,945: 44. — Tolagsafgifterna

¹⁾ Intagen längre fram bland tabellbilagorna.

för till Helsingfors sjöledes inkommande varor destinerade till uppstad uppbäras af Drätselkontoret. Sistnämnda Kontor verkställer jemväl de af Drätselkammaren medgifna restitutionerna.“

Tvist angående
Statsjernvägar-
nes skyldighet
att erlägga
trafikafgift.

De i ofvan intagna berättelse såsom tvistiga upptagna fordringarne hos Statsjernvägarne afse trafikafgifter, som blifvit Statsjernvägarne påförda för särskilda under året importerade partier jernvägskenor m. m., men hvilken debitering af ombudsmannen vid Statsjernvägarne ansågs ¹⁾ strida mot den kronan jemlikt 14 punkten af Kongl. Resolutionen på städernas besvär af den 12 april 1739 kronan för dess „fartyg och varor som transporteras“ tillförsäkrade friheten från erläggande af städernas vägar-, mätare- m. fl. afgifter. Sedan Drätselkammaren afslagit ²⁾ ombudsmannens anhållan om afkortning af dessa afgifter, på grund af att förenämnda Kongl. Resolution ej utan vidare vore i förevarande fall tillämplig, helst något förbehåll i antydt afseende hvad beträffar kronans varor ej inginge i den för Helsingfors stad fastställda trafiktaxa, ehuru densamma uttryckligen från hamnafgifts erläggande frikallat kronans fartyg, anförde ombudsmannen klagan häröfver hos Guvernören, hvarefter Drätselkammaren afgaf infordrad förklaring ³⁾, men ärendet blef ej slutligen afgjordt under året.

Parmmätning,
packning och
vräkning.

Angående beloppet af de vid Hamnkotoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift längre fram bland tabellbilagorna. Här torde böra intagas följande af hamnkaptenen afgifna upplysningar beträffande under året verkställd parmmätning, packning och vräkning.

„I enlighet med gällande trafiktaxa för Helsingfors, nådigst gifven den 10 april 1888, som föreskrifver att vid Hamnkotoret antages ett bestämdt antal edsvurne parmmätare, hvilka för verkställd mätning sjelfva äga uppbära dem tillkommande arvode, har under detta år, likasom tillföre, varit anstälde 1 ålderman och 12 parmmätare och har deras verksamhet utfallit sålunda:

35,363 famnar ved uppmätta å 30 penni utgör Fmk 10,608: 90 penni som fördeladt på 13 man utgör Fmk 816: 07 penni för hvarje.

För packning och vräkning finnas 2 personer anstälde vid Hamnkotoret med skyldighet att efter behof verkställa packning och vräkning och har under året 484¹/₂ t:nr tjära blifvit vräkta, hvilket å 15 penni per tunna gör Fmk 72: 68, som åter fördeladt på tvänne utgör Fmk 36: 34 penni för hvardera.“

¹⁾ Ombudsmannens skrivf. till Drkn N:o 135 af 7 aug. — ²⁾ Drkns prot. den 10 aug. § 30. — ³⁾ D:o den 14 sept. § 19 och skrivf. N:o 260 af s. d.

Jemlikt Stadsfullmäktiges förut omtalade beslut utlegde Drätselkammaren genom offentlig auktion ¹⁾ 30 fasta platser för fiskförsäljning i fiskarhamnen i Södra hamnen. Platserna utarrenderades för tiden från den 1 juni 1888 till samma dag 1889 för afgifter, som varierade mellan 51 och 138 mark samt inalles utgjorde 3,014 mark, motsvarande i medeltal 100 mark för hvarje plats.

Utlekning af fasta fiskförsäljningsplatser.

Afgifterna åter för de i södra hamnen liggande prämar för försäljning af landtmannaprodukter, för hvilka Stadsfullmäktige, såsom tidigare nämnts, fastställt en platshyra af tre mark för hvarje qvadratmeter de upptaga, uppgingo ²⁾ inalles till 563 mark 17 penni.

Afgifterna för prämar för försäljning af landtmannavaror.

Rättigheten att uppbära afgift för begagnandet af stadens chausséer, hvilken af förut angifvet skäl utlegdes blott för tiden från den 1 januari till den 1 oktober, utarrenderades ³⁾ för en summa af 17,475 mark.

Chausséarrendet.

Rättigheten att hålla stadskällare uppläts af Drätselkammaren ⁴⁾ för tiden från den 1 juni 1888 till samma dag 1890 till handlanden A. F. Lindholm för en årlig afgift af 1,250 mark.

Stadskällarrättigheten.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje qvartal försiggått i stadgad ordning, liksom ock vid de tvänne extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvänne utaf Kammarens ledamöter, på tider som af dem utsatts, hafva några skäl till anmärkningar ej förekommit.

Inventeringar af stadskassan.

c) Särskilda andra af Drätselkammaren handlagda ärenden.

Med anledning af att de vid fastställandet af senaste stadsplan nytillkomna kvarteren blifvit betecknade endast med nummer, och ej, i likhet med de äldre, jemväl med namn, gjorde Drätselkammaren efter stadsingenjörens hörande ⁵⁾ hos Magistraten förslag ⁶⁾ om de nya kvarterens benämning och faststälde Magistraten ⁷⁾ ifrågavarande benämningar i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Benämningar för nya stads-
kvarter.

Sedan på grund af § 8 i den för östra området af Ulrikasborgs Brunnsark den 16 januari 1886 fastställda byggnadsordning fråga uppstått om underhållet af vägarne inom berörda parkområde hade Magi-

Vägaunderhållet inom
Brunnsarkens
östra område.

¹⁾ Drkns prot. den 1 juni § 1 och den 15 juni § 25. — ²⁾ D:o d:o den 13 juli § 26 och den 3 aug. § 16. — ³⁾ D:o d:o den 26 okt. § 1. — ⁴⁾ D:o d:o den 2 mars § 7. — ⁵⁾ D:o d:o den 11 maj § 16. — ⁶⁾ D:o d:o den 18 maj § 13 och skrivv. N:o 122 af s. d. — ⁷⁾ Magns prot. den 4 juli § 7 och Drkns prot. den 20 juli § 24.

straten, efter att hafva i saken hört Drättselkammaren ¹⁾ och egarne af villor inom området, ålagt ²⁾ staden, såsom egare till villaområdena N:ris 17, 21, 22 och 23 derstädes, samt egarene af öfriga villalägenheter inom samma område att, enhvar i förhållande till sin innehafvande lägenhets areala vidd, underhålla allmänna vägarne inom berörda område, sålunda likväl att staden skulle underhålla halfva bredden af dessa vägar, der stadens mark å en sida stöter till dem, samt hela bredden, der vägen löper genom af staden till enskild person icke öfverläten mark, hvar emot den s. k. Genvägen emellan villorna N:ris 7 och 8, såsom icke varande allmän körväg, borde särskildt underhållas af egarne till dessa villor, derest de ansåge sådant för sig nödigt. Drättselkammaren, som ansåg detta Magistratens utslag förfördela staden, anförde häröfver besvär ³⁾ hos Guvernören, som emellertid faststälde utslaget ⁴⁾, med hvilket Drättselkammaren sedermera åtnöjdes ⁵⁾.

Berghälls intagande i brandområdet.

I sammanhang med frågan om utsträckning af vattenledningen till Berghäll beslöt Drättselkammaren hos Brandkommissionen anhålla ⁶⁾ om vidtagande af åtgärd derhän att nämnda lägenhet blefve räknad till stadens brandområde, hvarjemte Kammaren föranstaltade ⁷⁾ om inrättandet af ett frostfritt vattenuppfodringsverk vid stranden af Tölövik.

Dispositionen af Axel Fredrik Laurells stipendiefond.

Emedan den närmare dispositionen af „Axel Fredrik Laurells stipendiefond“, såsom förut nämnts, af donator öfverlemnats åt Drättselkammaren, beslöt Kammaren ⁸⁾, sedan Stadsfullmäktige bifallit till donationens emottagande för stadens räkning, att fondens räntebelopp årligen vid slutet af vårterminen skulle utdelas såsom tvänne stipendier i tur och ordning mellan följande i staden förefintliga högre läroverk, nämligen svenska och finska normallyceum, reallyceum och realskolan, nya svenska läroverket och läroverket för gossar och flickor samt svenska och finska fruntimmersskolorna, sålunda att hvarje gång vederbörande föreståndare för tvänne af dessa läroverk, i den ordning de här uppräknats, egde hos Kammaren föreslå en elev till erhållande af dylikt stipendium.

Komplettering af fastighetsbocken. — Granskning af säkerhetshandlingar.

Förteckningen öfver stadens fasta egendom blef under året erforderligen kompletterad genom införandet af skedda förändringar; hvar-

¹⁾ Drkns prot. den 6 april § 14. — ²⁾ Magns utslag af 9 april. — ³⁾ Drkns prot. den 27 april § 25 och skriv. N:o 109 af s. d. — ⁴⁾ Guvns utslag af 26 sept. — ⁵⁾ Drkns prot. den 20 okt. § 20. — ⁶⁾ D:o d:o den 19 okt. § 12. — ⁷⁾ D:o d:o den 24 aug. § 20. — ⁸⁾ D:o d:o den 19 okt. § 23.

jemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarande af stadens rätt i förekommande fall vidtogos.

Förutom i förut omnämnda fall blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg bevakad uti åtskilliga judiciela och administrativa ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade åagot intresse att tillgodose. De flesta af dessa gälde kommunaltaxering eller debitering af allmänna afgälder¹⁾, äfvensom inteckning af staden tillkommande arrendefgifter²⁾; vidare undanskaffande af otillåten kanal³⁾, ersättningar⁴⁾ m. m.

Bevakande af stadens rätt i taxeringsärenden m. m.

Drätselkammaren bestod under året af vicehäradshöfdingen A. Norrmén (ordf.), handlanden M. Hallberg (viceordf., afgick i början af året), juriskandidaten L. v. Pfaler (viceordf. under återstoden af året), bandirektörsassistenten Th. Frosterus, muraremästaren A. Ärt, bagaremästaren G. U. Sandberg (afled under förra delen af året), ingenjören K. Moring (vald i stället för Hallberg) och hofrådet C. Nummelin (vald i stället för Sandberg). Suppleanter voro ingenjören Moring och hofrådet Nummelin (båda under en del af året) äfvensom kommunalrådet F. W. Grönqvist och gårdsegaren C. R. Åström.

Drätselkammarens medlemmar.

Drätselkammaren hade under året inalles 63 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 11 extra. Dervid handlades inalles 1,208 diariiförda ärenden, af hvilka 90 voro beroende från de föregående åren samt 1,118 nya. Af dessa blefvo under året 1,132 befordrade till slut samt 76 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades, på grund af derom fattade beslut, till ett antal af 1,440. Paragrafantalet i Kammarens protokoll under året uppgår till 1,800 samt breffnummern till 268.

Antalet af Drätselkammarens sammanträden, handlagda ärenden m. m.

¹⁾ Drkns prot. den 6 jan. §§ 23 och 24, den 13 jan. § 38, den 20 jan. § 23, den 18 maj § 24, den 25 maj § 14, den 22 juni § 18, den 6 juli §§ 15 och 18, den 20 juli § 29, den 3 aug. §§ 14 och 15, den 10 aug. §§ 19 och 20, den 28 sept. § 13, den 5 okt. §§ 31 och 32, den 9 nov. § 29, den 16 nov. § 18, den 30 nov. §§ 8 och 27. — ²⁾ D:o d:o den 30 jan. § 30, den 3 febr. § 9, den 10 febr. §§ 3 och 4, den 17 febr. §§ 5 och 6, den 2 mars § 24, den 9 mars § 7, den 16 mars § 9, den 31 mars § 1, den 6 april § 9, den 13 april § 11, den 20 april §§ 8 och 9, den 27 april §§ 4 och 5, den 4 maj § 3, den 11 maj § 5, den 18 maj § 7, den 8 juni § 5, den 9 nov. § 17 och den 7 dec. § 4. — ³⁾ D:o d:o den 13 juli § 13 och den 24 aug. § 16. — ⁴⁾ D:o d:o den 8 juni § 12, den 28 sept. § 12 och den 7 dec. § 27.